

Nacionalizmo baimė

Mažina mums pasaulio simpatijas

Vytautas Meškauskas

“Kiekvienam iš mūsų, netgi tvirtai apsisprendusiems liberalams ir kosmopolitams, Lietuva buvo ir tebėra pasaulio ašis. Tačiau pastaraisiais mėnesiais ji virto pasaulio ašimi ir kitiems. Niekada savo istorijoje Lietuva tiek daug nereikšė žmonijai, kaip šiandien. Ji yra centrinė pasaulinės spaudos ir televizijos tema – ir, matyt, liks dėmesio centre dar ilgai.”

Taip rašė Tomas Venclova paskutiniame š.m. METMENŲ Nr. – tiksliai, – š.m. gegužės mėn. Šiandien, vos po keturių mėnesių, veltui ieškosi Lietuvos vardo pasaulinėje spaudoje ar televizijoje. Už tat sunkoka sutikti su kitomis mūsų pagarbais tautiečio mintimis, kad –

“Prieš tai, kas vyksta Lietuvoje šiandien, nublanksta ne tik nepriklausomybės paskelbimas 1918 metais, bet ir sukilimai prieš caro valdžią, ir Durbės, ir Žalgirio mūšiai. Lietuva virto vienu iš esminių laisvės simbolių visiems laikams. Ir tai lygiai taip neišbraukiama, kaip kovo vienuolikto akto.”

Mums – gal būt. Bet pasauliui įvykiai Lietuvoje buvo įdomūs tik todėl, kad tuo metu kitur nebuvo akcijos ir, svarbiausia, tai atrodė Rusijos imperijos byrėjimo pradžia.

Dabar tos Venclovos mintys atrodo net truputį kurioziškos, nes tokias, gali sakyti, nacionalistines pažiūras pareiškė liberalas ir kosmopolitas, kuris iš tikro visu savo straipsniu norėjo įspėti nuo nacionalizmo pavojaus.

“Man asmeniškai kiek pavojingesnis dalykas atrodo tautos mistika, patraukianti labai daug lietuvių, užpildanti tą ideologinę tuštumą, kuri liko subyrėjus marksizmui bei leninizmui. Žodis ‘tauta’ Lietuvoje šiandien itin dažnai rašomas didžiąja raide. Daugeliui, kaip atrodo, tai yra svarbiausioji ir netgi vienintelė vertybė. O juk esama ir aukštesnių vertybių. Ar nevertėtų pataupyti didžiųjų raidžių joms – tevar-toja krikščionis didžiąją raidę tik Dievui, liberalas Sąžinei. Kai tauta dievinam ir netgi verčiama stabu (beje, tai suprantama reakcija po siaubingo pažeminimo dešimtmečių), atsiranda ir kitokių abejotinių reiškinių.”

“Ne daug težada polinkis į savotišką baltišką izoliacionalizmą, patriarchalinių papročių, patriarchalinio ‘gerumo’, pagonybės kultą, ‘smukusių’ Vakarų smerkimą, kuris jau anksčiau buvo paplitęs ir tebėra paplitęs mūsų poezijoje ir prozoje. Jis tikrai nepadės įsiliesti į normalią dabartinę europiškąją būti – veikiau kliudys. Jis stu-

mia į savotišką naują utopiją – kiek geresnę, negu ta kruvinoji utopija, iš kurios, ačiū Dievui, daugmaž išsivadavome, bet vargu ar konstruktyvią ir prasmingą.”

Žodžiu, Lietuvoje esama tam tikros naujos politinės ir kultūrinės mitologijos. Ji atvirkščia komunistinei, antihumanistiškai, sukompromituotai mitologijai, bet pateikti mitą išvirkščiai dar nėra didelis intelektualinis laimėjimas. Daugelis šiandien semiasi stiprybės iš 50 metų senumo NAUJOSIOS ROMUVOS ir ŽIDINIO komplektų. O tie, jei net savo laiku vaidino teigiamą vaidmenį, beveik nieko nepadedą šiais moderniais laikais.

Autorius netiki, kad virsime ‘šiaurės Atėnais’ – unikaliu kultūros židiniu, tiltu tarp Rytų ir Vakarų. Jis prašo Dievo, kad Lietuva virstų normalia, kuklia, civilizuota Europos valstybe, ko kia tapti 1918-40 m. laikotarpį dar nevisai spėjom. Tam reikia mokytis ne vien tik tautinės savignyos (kurios pramokome visai neblogai!), bet pirmiausia skeptizmo, kritizmo, sugėbimo matyti savo trūkumus ir klaidas, tolerancijos, pagarbos kaimynui, partneriui bei oponentui, atsakomybės.

Į šiuos T. Venclovos teigimus panašių minčių gali užtikti ir Lietuvos spaudoje. Ypač jos paplitusios Vakarų šviesuomenės tarpe. Madingas britų literatūros magazinas GRANTA neseniai visa Nr. paskyrė ‘ugly, ugly face of nationalism’, bet – kaip įrodo pirmosios citatos iš T. Venclovos, – be jo negali išsiversti. (Bus daugiau)

LIETUVIAI K ALINAMI ČEKOSLOVAKIJOJE

Keturi jauni lietuviai, gegužės mėnesį pasitraukę iš Sovietinės kariuomenės, dabar sėdi kalėjime Čekoslovakijoje, praneša Lietuvos Informacijos Centras. LIC iš Vilniaus gavo Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos Piliečių teisių ir tautybių reikalų patarėjos G. Dagilienės raštą apie šiuos kalinius. Seka to rašto ištraukos.

Keturi Lietuvos piliečiai tarnavę TSRS ginkluotose pajėgose Čekoslovakijoje Milovice mieste k-d 083011 Polevaja pošta 83011 1990 gegužės 13 d. pasitraukė iš dalinio, birželio mėnesio pradžioje sulaukė – trys Čekoslovakijos pasienyje (Nausėda, Egidijus, Valentino gim. 1970 m.; Dubauskas, Virgilijus, Vinco gim. 1970 m.; Babuolis, Renatas, Antano gim. 1968 m.) ir vienas Lenkijos pasienyje (Krikštojonis, Virgijus).

(LIC)

Los Angeles vyrų kvartetas koncertuos Clevelande



Los Angeles vyrų kvartetas – A. Polikaitis, R. Dabšys, dr. E. Jarašūnas ir B. Seliukas – š.m. spalio 7 d. Clevelande rengiamame Dirvos 75 metų sukakties minėjime atliks meninę programą. Jiems akompanuos muz. Raimonda Apeikytė.

Sąjūdis kviečia Europą dalyvauti šventėje

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis šiais metais rugpjūčio 23 d. atžymės “Europos savaitę Lietuvoje”, kuri prasidės prie Lietuvos – Lenkijos sienos rugpjūčio 22-23 d.d. Ryšium su šia švente Sąjūdis paskelbė kreipimąsi į Europą, praneša Lietuvos Informacijos Centras. Iš Sąjūdžio taip pat gautas tekstas peticijos, reikalaujančios, kad Baltijos klausimas būtų įtrauktas į Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos suvažiavimą Paryžiuje lapkričio mėnesį.

KREIPIMASIS Į EUROPA

Jau pusę amžiaus Lietuva

okupuota. Pusę amžiaus geografinis Europos centras atskirtas nuo tikrosios Europos.

Pracitų metų rugpjūčio 23 dieną Lietuva išėjo į Baltijos Kelią, kuris atvedė į kovo 11 dieną. Šių metų rugpjūčio 23-ąją Lietuva išeis į Europos Kelią, kuriame grius užtvaros, skiriančios tautas.

Visa Europa dalyvavo griauant Berlyno sieną. Tokia pat siena trukdo ir Lietuvai išeiti į Europos kelią. Vieninteliai vartai šiame kelyje – Lazdijų muitinė – yra kontroliuojami okupacinės kariuomenės. Tai vartai į mūsų bendrą ateitį, vartai į Europą, kurioje visos tautos

ir valstybės yra laisvos. Tai vartai į Stalino-Hitlerio pakto pasekmių galutinį likvidavimą. Ir šie vartai turi būti atidaryti. Mes reikalaujame, kad nuo rugpjūčio 23 dienos Maskva grąžintų šių vartų raktus Lietuvai.

Mus, Lietuvos žmones, neramina tai, kad tris SSSR okupuotas Baltijos valstybes Europa tyliai palieka didžiosios politikos šešėlyje, likimo valiai, tiksliau sakant, bolševikinės imperijos gniaužtuose ir, atrodo, net nepageidauja matyti jas bendruose Europos namuose. Neramina tai, kad Estijai, Latvijai ir Lietuvai pareiškus norą stebėtojų teisėmis dalyvauti II-jame Helsinkyje, neatsirado nė vienos (iš 35) valstybės, kuri oficialiai paremtų šį pageidavimą.

Nenustojame vilties, kad Europoje atsirastų pakankamai geros valios žmonių, nesutinkančių su šia didžiąja politika. Tikime, kad tokie geros valios žmonės konkrečiais darbais padės Lietuvai sugrįžti į Europą.

Rugpjūčio 23-30 d.d. Lietuvos Sąjūdis organizuoja “Europos savaitę Lietuvoje”. Tai turi būti Europos šventė mūsų krašte.

Laukiame Jūsų atvykstant!

Lietuvos Sąjūdžio
Seimo Taryba
Vilnius, 1990 liepos 24

SAJŪDIS ĮSPĖJA SOVIETŲ VADUS

Persitvarkymo Sąjūdžio seimo taryba Sovietų Sąjungos vadams pasiuntė pareiškimą, kuriame informuojama apie Sąjūdžio ruošiamą Europos savaitę prie Lietuvos – Lenkijos sienos ir reikalaujama, kad Lietuvai būtų sugrąžinta jos vakarų sienų kontrolė. Pareiškime rašoma:

“Artėjant Molotovo-Ribentropo pakto 51-osioms metinėms ir deryboms tarp dviejų nepriklausomų ir lygiaverčių partnerių – SSSR ir Lietuvos – Lietuvos Sąjūdis reikalauja, kad

Lietuvai būtų grąžinta tai, kas prieš derybas privalo būti grąžinta – vakarinių Lietuvos sienų kontrolė. Tai būtų SSSR geros valios ženklas, kad Maskva yra pasiryžusi panaikinti Lietuvos aneksiją ir jos pasekmes. Šios pasekmės yra ypač skaudžios, jaučiant okupacijos nutrauktą natūralų Lietuvos ryšį su kitomis Europos šalimis.

Mes informuojame Jus, kaip vyriausius okupacinės kariuomenės vadus, kontroliuojančius Lietuvos-Lenkijos (t.y. (Nukelta į 2 psl.)



SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Karo perspektyvos. - Netikėti bilijonai pelno Gorbačioviui. - Vargas Rytų Europai.

Pereitos savaitės viduryje atrodė, kad Irakas ieško kokios nors išeities iš situacijos, į kurią jį ištūmė Kuwaito okupacija. Jo ambasadoriai naudojo kiekvieną progą nušviesti savo bylos pusę. Vilčių teikė ir numatyta Jordano karaliaus Husseino kecionė pas prezidentą Bushą. Jie du kalbėjosi dvi su puse valandos, tačiau ar ką sutarė, liko neaišku.

Staigmeną sudarė Irako pasiūlymas Iranui, su kuriuo kariavo 8 metus, pasitraukti iš dar vis okupuotos Irano teritorijos likučio, paleisti karo belaisvius, žodžiu, atstatyti prieš karą buvusią padėtį. Iranas sutiko tą žinią su pasitenkinimu, tačiau jo prezidentas netrūko paaiškinti, kad atidavimas Iranui to, kas jam priklausė, nepakeičia fakto, kad Irakas, okupuodamas Kuwaitą pažeidė tarptautinę teisę. Iranas, kaip ir kiti Jungtinių Tautų nariai, reikalauja iš Kuwaito pasitraukti.

Aišku, kad Irakas nusileido Iranui, norėdamas apsaugoti savo ilgą frontą su tuo tradiciniu savo priešu. Greičiausiai Iranas ir nebūtų puolęs Irako, nes jis yra karo padėtyje su kitu Irano priešu Saudi Arabija kuri, kaip žinia, rėmė Iraką jo kare su Iranu.

...

Naftos kainų pakilimas, nors kol kas pasaulis dar turi 100 dienų rezervą, buvo tikra dovana Gorbačioviui, kuris neseniai prašė iš Vakarų 20 bilijonų dolerių paskolos.

ISPĖJA SOVIETŲ VADUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos ir laisvosios Europos sieną, kad rugpiūčio 23-ąją dieną prie Lazdijų muitinės susirinks Lietuvos žmonės priimti raktų nuo šių vartų į Europą. Per juos tą pačią dieną į Lietuvą atvyks "Europos savaitės Lietuvoje" dalyviai.

Esame įsitikinę, kad Jums, turintiems didelį autoritetą Europoje ir ne kartą deklaravusiems Bendrą Europos namų būtinumą, suprantami mūsų siekliai."

(LIC)

Jei naftos kaina pakilo doleriu už statinę, Gorbačiovas per metus gaus 500 milijonų dolerių daugiau už eksportuojamą naftą. Prieš įvykius Kuwaityje naftos kaina buvo 18 dolerių, dabar 26 su viršum, jei padėtis užsitęs, gali greitai pakilti iki 30 dolerių už statinę. Tuo atveju Sovietai mažiausiai pelnytų 6 bilijonus dolerių. Kartu su pakilusiom kainom už auksą ir deimantus, Gorbačiovas per keletą metų galėtų surinkti tuos papildomus 20 bilijonų. Deimantus jis nori pardavinėti per Pietų Afrikos deimantų firmą De-Beers, kuri faktinai turi monopolį. Iš jos Sovietija jau gavo 1 bilijoną dolerių avansą. Sovietai deimantus kasa Jakutijoje, milžiniškoje autonominėje respublikoje su mažiau gyventojų. Dabar jie pakėlė galvas ir priėmė potvarkį, kad be jų sutikimo jų deimantų niekas negali parduoti — nei Sovietija, nei Rusijos respublika, kurios dalį sudaro Jakutijos antonominė respublika.

...

Pereitą mėnesį sovietai pranešė Rytų Europos valstybėms, kad trečiame š.m. ketvirtyje jos gaus 30% naftos mažiau, be to, už gautą reikės mokėti doleriais. Tai teisinama tuo, kad sovietų naftos produkcija dėl pasenusių įrengimų sumažėjo 4%. (Per paskutinius 6 mėnesius Sovietijoje buvo pranešta apie 1,132 naftos vamzdžių akcidentų. Aukštesnės kainos turėtų duoti bent 6 milijonus dolerių daugiau ir iš prekybos su Rytų Europa.

Iki šiol Lenkija, Vengrija, Čekoslovakija, Rumunija ir Bulgarija už sovietų naftą ir kitas žaliavas atsilygindavo savo gaminiiais, kurių dabar niekas neperka Vakaruose. Jos priverstos parduoti sovietams už jų siūlomą kainas. Tokios Čekoslovakijos 2/5 užsienio prekybos yra su sovietais, Bulgarijos 2/3. Sovietų įmonėm ir prekybos institucijom pradėjus veikti daugiau savistoviai, labai sunku surasti Sovietijoje pirkėjus pardavėjus. Neaišku, kas gali sudaryti prekybinius sandėrius ir galės juos ištešėti. Sunkumų turi ir Suomija, bet jai lengviau prisitaikyti prie vakarų rinkos reikalavimų.

Vakaruose žaidžiama su mintim duoti paskolą sovietams su sąlyga, kad ir jie pradėtų mo-

kėti buv. Varšuvos pakto valstybėm doleriais, kurios atiduotų Vakarams už jų prekes. Idomu, kad iki šiol, pradėjus trūkti Sovietijos naftai, Rytų Europiečiai pirkdavosi Irako naftą, kurią pigiau persigabenti per Turkiją.

Plėšikai Sovietijos keliuose...

Gal prieš kokį pusmetį Londone trumpai viešėjęs lietuvis gydytojas užsiminė, kaip jis automobiliu važiavo į Leningradą. Ties mišku važiuojant ėmė temti. Staiga jis pasiekė tokią vietą, kur ant kelio buvo užversti medžiai. Jam pasisekė pro šalį šiaip taip prasmukti. Tai, aišku, plėšikų darbas, sakė jis. Gerai, kad pasisekė prasmukti, o tai nežinia, kas būtų atsitikę.

Daugiau, deja, tas svečias apie plėšikų siautėjimą miškuose pakeliui į Leningradą nebesakėjo. Nė laikraščiuose iki šiol neteko matyti ta tema rašytų reportažų. O dabar pagaliau parašė britų dienraščio "The Independent" bendradarbis Helen Womack, kuri iš Suomijos automobiliu atliko 250 kilometrų kelionę į Leningradą.

Paslaugus suomiis muitininkas išpėjo ją, kad jokia atveju nesusigundytų kelyje sustoti. Pasižiūrėk, sakė jai, kur tuo keliu važiuoja užsienietiškas automobilis, tai ir sek paskui jį ir taip spausk iki pat Leningrado.

Iš tikro pro tą pasienio parėjimo punktą ties Vaalimaa daug turistų pravažiuoja į Sov. Sąjungą tuo keliu, kuris garsėja šių dienų moderniais plėšikais. Leningrado televizija kriminalinius nusikaltimus apžvelgiančiose programose dažnai užsimenanti tas pakelės miškuose besislapstančias gaujas, kurios važinėja žiguliais ir užpildinėja paprastai užsieniečius, atima iš jų pinigų, laikrodžių, radijo aparatų, o kartais ir automobilius, ir pasitaiko, kad net ir apmuša.

Sovietinis šoferis, kuris pažįsta tą kelią, jau žymiai aiškes-

■ Iš kitos pusės

Ką daryti, jei jauties įžeistas spaudoje? Galima eiti į teismą. Deja, šiame krašte bylinėjimasis neįkandamai brangiai kaštuoja. DRAUGAS iki šiai dienai renka aukas savo bylinėjimosi išlaidom su buv. bendradarbiais padengti. Tiesa, ten reikalas sukosi apie pinigus, o ne garbę, kas turbūt dar daugiau kainuoja.

Tokioje situacijoje labai gera mintis atėjo žinomam Kalifornijos veikėjui Juozui Kojeliui. Jo byla gana sudėtinga. Viename iš pereitų metų ATGIMIMŲ pasirodė pasikalbėjimas su Santaros-Šviesos žmonėmis. Jame pasikalbėjimą vedęs tarp kitko pastebėjo:

"Paradoksas: dabar, kai viskas palengvėjo (santykiai su Lietuva - vm), iniciatyva perima kiti žmonės - tie, kurie Lietuvą ignoravo, o jūs nustumiami į antrą plotmę."

Į tai š.m. gegužės 20 d. ATGIMIME reagavo frontininkas J. Kojelis, aiškindamas, kad liberalų gyrimasis, kad jie pirmieji atsisuko veidu į Lietuvą, yra -

"tik savęs paglostymas. Iš tikro pats veido atsukimas savaime yra neutralus. Veidus į Lietuvą buvo atsukę ir Amerikos lietuviai stalinistai."

Tuo pasipiktinęs Vyt. Gedrimas AKIRAČIUOSE parašė, kad

"... su tokio stiliaus rašliavos gamintojais nebandysime įsivelti į ginčus. Mes tik apgailestaujame, kad tokia šmeižiška polemika buvo nukelta į Lietuvos spaudą, kai ten yra žymiai svarbesnio pobūdžio klausimų" Ir, kad būtų stipriau, pridėjo "Akiračių" nevertą pastabą:

"Ypač mes nematome prasmės ginčytis su tokiu asmeniu, kuris dar neseniai važinėjo į Lietuvą su išeivijos stalinistų (bimbininkų) ekskursijom".

Kaip tik tai paskatino Kojelį pradėti visai naują raidą mūsų ginčų sprendime. Jis laiškė DRAUGUI siūlo:

"Aš su stalinistais-bimbininkais nevykau nė vieno karto. Bet jei Gedrimas įrodys, kad aš su stalinistų-bimbininkų ekskursija kada nors vykau į Lietuvą, aš pasižadu apmokėti "Akiračių" spaustuvės įrengimo išlaidas, surasti gydytoją, kuris apželdintų Gedrimo plikę ir "Akiračių" Dogui Buldogui, kuris ne kartą mane aplojęs, visiems metams nupirkti "Purina" šuns maisto. Jei neįrodys, tai Gedrimą laikysiu šmeižiku ir melagiu, o taip pat morališkai atsakingais laikysiu ir kitus "Akiračių" redaktorius ..."

Kaip pavadinti tokį bylinėjimosi būdą? Išvirkščias ieškinys? Gal geriau tik atsidusti su senais romėnais: O tempora, o mores! ... (vm)

P.S. Dėl ko šiais laikais bylinėjimasis parodo NEW YORK POST pranešimas, kad Gina Simonaitytė iškėlė 6 milijonų dolerių ieškinį 76 metų pranciškonų tėvui Petruui Baniūnui. Jis ją paraginęs susirašinėti su jo brolio sūnum Antanu, dabar 35 metų. Susirašinėjimas privedęs prie jų vestuvių Lietuvoje 1987 metais. Amerikon atvykęs Antanas nenorėjo gyventi su žmona. Dėl to ji praradusi keletą savo gyvenimo geriausių metų. Tėvas Baniūnas, kuris tvarkas DARBININKA, šiuo metu atostogaujantis ir negalėjo būti amerikiečių reporterio kontaktuotas.

nius patarimus davęs, negu anas suomiis muitininkas. Nesustok, nors ir vaikutis stabdytų ar gal iš tikro bėdos ištikta moteris. Mauk pro šalį ir pro sustoti reikalaujantį policininką, nes jis gal nėra joks policininkas.

Pačiame pasienyje sovietiniai sargybiniai praleido nestabdydami. Teko sustoti toliau ties muitinės užtvara ir čia kareiviukas ilgiau kaip valandą tikrino pastuzinį automobilį, šen ir ten parabendamas, matyt, ieškodamas, ar nevežama narkoti-

kai. Čia valdininkas ramindamas sakęs, kad kam čia tame kelyje pavojinga, tai tik vaikams, kurie iš pravažiuojančių prašinėja kramtomosios gumos.

Toks raminimas neveikė, ir Womack spaudė 90 kilometrų greičiu, nepaisydama, kad kelias labai duobėtas. Dar prakaityta jai išsunkė, kai pamatė, kad prie kelio pamiškėje sustoję motociklininkai. (b)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

LIETUVIAIS NORIME MES BŪTI!

Sociologai parlamente nuolat kažko ieško. Kas ieško, tas randa. Taip ir „aptiko“, kad tarp deputatų yra Lietuvos tautininkų sąjungos narių. Kiek? Dar tiksliai nežinoma. Bet kad jų gretos auga — tikras daiktas!

Liepos 31 d. „Lietuvos aidas“ korespondentei pasisekė — ją pasikvietė į nedidelį deputatų susibūrimą, kur buvo šnekama apie galimybę paskleisti parlamente tautininkų idėjas ir gal ateityje įsteigti parlamentinę tautininkų sąjungą arba frakciją.

Lietuvių tautininkų sąjunga jau įregistruota. Šiandien joje yra 300 narių.

Smalsu: kas jie? O jie, iniciatoriai — gerai žinomi deputatai: R. Rastauskienė, A. Ambrazevičius, K. Inta. Kiti dar nepanorą skelbti savo pavardžių. Jie, prijauciantys, nutarė dar pamąstyti. Matyt, iš tiesų mūsų gyvenime kažkas vyksta, kad parlamentarai ėmė „politizuotis“, burtis į partijas. Kad būtų aišku: taip sakė „vienuoliktokai“, o taip — tautininkai ar komunistai. Ir svarbiausia, kiekvienas atsakys už savo „šnekas“.

O ką šneka tautininkai? Jų moto: **Valstybė — tautos namai.** Buvo kadaise ir kitas, ant „smetoniškų“ pinigų užrašytas: **tavo gerovė — tautos gerovė.** Skai-

tyk iš abiejų galų — vienodai gerai skamba. Tautininkams brangiausias žodis, jų ideologija ir net religija — TAUTA. Ne klasė, ne valstybė. Lietuvių tautininkų sąjunga (LTS) — vieninga organizacija, prioriteta teikianti lietuvių tautai. Visos kitos partijos ar sąjungos — kosmopolitinės savo ideologija, net jeigu vadinasi „Lietuvos“.

Kodėl atgimsta tautininkų sąjunga? Priežasčių kelios. Lietuvių tauta — maža, nykstanti tauta. Per pastaruosius dešimtmečius, pastaruosius amžius gerokai sumažėjo Lietuvos teritorija, stalininis genocidas ir tarybinės demografijos „politika“

žudė tautą, nyko, niveliavosi tautos kultūra, dvasia, tradicijos. Kas pasirūpins lietuvių tauta? Niekas. Tik ji pati savimi.

Kita priežastis, paskatinusi tautininkų sąjungos atgimimą, tai politinės pusiausvyros reikmė. Pažvelkime — kokios partijos Lietuvoje? Kairėje — TSKP, LKP, socialdemokratai, centre — krikdėmai, demokratai (tą patvirtino man patys), o dešinėje? Vienas A. Terleckas. Bet labai toli nuo centro. Gal arčiau centro, dešinėje, „iškurs“ Kovo 11-osios partija, o šalia jos ir LTS. Taip atsirastų pusiausvyra. Politinis gyvenimas normalizuotųsi. Kas to nenori? Tie, kurie nori monopolio. Tarpukario Lietuvoje tautininkai buvo centre, „balansavo“ tarp kairiųjų ir dešiniųjų, o krikdėmai buvo pa-

tys „dešiniausi“. Dabar viskas pakito. Tautininkas — tai savi-ninkas, gamintojas, individualistas gerą žodžio prasmę. Jis dažniausiai agrarininkas. Jam svetimas komunistinis kolektyvizmas, vartotojiška psichologija. LTS nariu gali būti lietuvis arba ir kitos tautos Lietuvos pilietis, palaikantis lietuvių tautos egzistencinius siekius, unikalią kultūrą, norintis gyventi Lietuvoje ir pripažįstantis LTS Programą bei įstatus. Tautininkai ne prieš kitas tautas, o už savo tautą.

Tą antradienį pasakyta: mes norime būti tiltas tarp Rytų ir Vakarų. Mes norime būti lietuviai, būti savimi! Kas tai suvokia, stokite į tautininkų sąjungos gretas.

Danguolė DROBLYTĖ

"Lietuvos Aidas" (1990.VIII.10)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvos Respublikos ir lietuvių išeivijos atstovų kreipimasis į Pasaulio tautas

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1990 kovo 11 d. aktu paskelbė 1918-1940 m. egzistavusios nepriklausomos Lietuvos Respublikos testinumą ir tuo veiksmu tiesioginiu būdu priminė pasaulio tautoms, kokia yra dabartinė Lietuvos Respublikos ir TSR Sąjungos santykių esmė, nusakoma kaip sugrįžtančio teisėtumo ir tebesitęsiančios prievartos konfliktas. Ši padėtis turi būti kuo greičiau sureguliuota teisėtumo pagrindais.

TSR Sąjunga atsakė ultimatumais ir grąšinimais, jėgos demonstravimu ir ekonomine blokada, Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos duodamų vizų nepripažinimu TSRS kariškių kontroliuojamose įvažiavimo į Lietuvą vietose.

Todėl Lietuvos Respublikos ir lietuvių išeivijos atstovai, susitikę 37-joje Europos lietuviškųjų studijų savaitėje, Einsiedelne, Šveicarijoje, ir apsvarstę dabartinę padėtį, pareiškia:

1. Lietuvos Respublikos suvereniteto varžymai, kuriais TSR Sąjunga ligi šiol tęsia 1940 m. įvykdytą Stalino aneksijų politiką, turi būti kuo greičiau panaikinti.
2. Lietuvos Respublika, siekianti dalyvauti Europos demokratinų tautų bendrijoje, užtikrinti piliečių ir žmonių teises ir įvykdyti jos įstatymais numatytas politines ir ekonomines reformas, turi pati kontroliuoti savo valstybės sienas.
3. TSR Sąjunga neturi jokio teisėto pagrindo daryti kliūtis Lietuvos žmonių bendravimui su kitur gyvenančiais asmenimis, kaip ir trukdyti Lietuvos Respublikai įstoti į tarptautines organizacijas.

Mes tikimės, kad demokratinės visuomenės ir vyriausybės nesitaikstys su tokiais Lietuvos suvereniteto užurpavimo ir pažeidinėjimais, prisidės prie padėties Lietuvoje ir visame Baltijos regione normalizavimo. Kai leidžiama tautų ir valstybių teisę atimti didesnės valstybės jėga, pavojuje atsiduria visa tarptautinė teisė.

Vytautas Landsbergis

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas

Vytautas Bieliauskas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos Pirmininkas

Kazimieras Motieka, Lietuvos Respublikos, AT Pirm. Pavaduotojas**Narcizas Prielaida**, Šveicarijos LB Pirmininkas**Antanas Razma**, JAV LB Krašto Valdybos Pirmininkas**Jaras Alkis**, Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos Pirmininkas**Stasė Baltus**, Belgijos LB Pirmininkė**Ričardas Bačkis**, Prancūzijos LB Pirmininkas**Mirga v. Spanje-Augustaitytė**, Olandijos LB Pirmininkė**Irena Joerg-Naudžiūnaitė**, Austrijos Lietuvių Atstovė**Kazys Lozoraitis**, Italijos LB KV Vicepirmininkas**Kęstutis Ivinskis**, Vokietijos LB Tarybos narys

Einsiedeln 1990 rugpiūčio 11 d.

**JAUNIMO KONGRESAS
ARTĖJA!**

Pietų Amerikos lietuvių jaunimas, padedant visai visuomenei, organizuoja VII-PLJ Kongresą. Tuo viskuo rūpinasi kiekviename krašte sudarytos Komisijos, kurios jau seniai savo darbą vykdo.

Kongresas prasidės Buenos Aires mieste, Argentinoje, 1991, XII. 18 d., tęsis Montevideo mieste, Urugvajuje, ir baigsis Sao Paulo mieste, Brazilijoje, 1992 sausio 8 d.

Kongresui pirmininkauja Ariana Rastauskaitė, o vyriausias finansų koordinatorius –



Dabartinė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba. Sėdi iš kairės: vicepirm. Rūta Sakienė, pirm. dr. Povilas Švarcas, vicepirm. Jonas Petronis. Stovi: išd. Ramūnas Bužėnas ir sekr. Karolis Milkovaitis.

Lietuvių Tautinės Sąjungos žinios

Naujoji Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos centro valdyba pradėdama darbą, nuoširdžiai sveikina sąjungos garbės narius, tarybos narius, skyrių valdybas bei jų narius, linkėdama asmeninės gerovės ir prašydama vieningos tautos kovoję už galutinę pergalę kovoję už tėvynės Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Lietuvos dangų šviesiai nutvieskusi laisvės žvaigždė pastaruoju metu kiek priemo. Okupacinė valdžia kaip įmanydama trukdo ir stengiasi lietuvių ryžtą palaužti. Tačiau jokia priespauda ar okupacija iki šiol nepajėgė lietuvių tautinių jausmų ir meilės savam kraštui sužlugdyti. Nepavyks ir dabar – Lietuva bus laisva! Junkimės į vieningą grumtį, nes tik vienybėje galybė.

Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga sveikina Lietuvos vyriausybės narius ir kitus kovotojus už laisvę, linkėdama išvermės įpusėtoje kovoje ištesėti iki garbingos pergalės. Visos mūsų visų jėgos Nepriklausomai Lietuvai!

Šiemet sueina 75 metai nuo "Dirvos" įkūrimo. Šiai sukakčiai paminėti ir plačiai paramos akcijai praversti yra sudarytas darbingas komitetas. Kiekvieno tautiškai susipratęs lietuvių, o ypač Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos nario pareiga yra tą savitrašį remti ir propaguoti.

1990 m. rugsėjo 29 ir 30 dienomis Vilniuje šaukiamas Lietuvos Tautininkų sąjungos suvažiavimas. Sveikiname Lietuvos Tautininkų sąjungą bei jos

Alfredo Ruplėnas.

Jau pats laikas pradėti galvoti apie galimybę jame dalyvauti. Tai ne eilinė kelionė, reikalinga ją suplanuoti. O verta prie jos prisidėti, nes tikslas, irgi ne eilinis. Lietuvių jaunimas turi jungtis, ir vyresnieji turi jiems padėti. Tikslas yra vienas: visų vienybė, kad tautai būtume naudingesni, kad laisvės siekiančiam kraštui galėtumėm geriau padėti. Tam reikia susipratęs, savo tautą, protėvių šali mylinčio jaunimo. To ir siekia būsimas jaunimo Kongresas.

suvažiavimą, linkėdami vieningo ir našaus suvažiavimo. Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos narius kviečiame suvažiavime skaitlingai dalyvauti. Vykstantieji prašomi apie tai skubiai pranešti Centro valdybai.

Prie ALT S-gos centro val-

dybos steigiamas skyrius tiems sąjungos nariams, kurie gyvena išsimetę po kraštą, toli nuo kitų skyrių. Šią žinią prašome pargarsinti skyrių susirinkimuose. Norintys šiam skyriui priklausyti prašomi apie tai pranešti centro valdybai: 3356 Glendale Blvd Los Angeles, Ca. 90039.

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• **RUGPIŪČIO 15 dieną** Lietuvos Tautininkų Sąjungos Pirmasis Vilniaus skyrius susitiko su Viktoru Petkumi ir Antanu Terlecku. Pastarasis pasisakė už premjerės K. Prunskienės atsistatydinimą. Tautininkai tam nepritarė.

• **VILNIAUS geležinkelio** stotyje užpultas A. Kučinskas vežęs į Maskvą Sąjūdžio spaudos. Užpuolikai apipylė degamu skysčiu ir padegė. Pats A. Kučinskas – apdegė.

• **NUO RUGSĖJO 1 d.** darbo savaitė sutrumpinama 1 valanda. Prieš poilsio dienas grįšime iš darbo anksčiau.

• **MARIJAMPOLĖJE** demontuotas LKP korifėjaus V. Mickevičiaus Kapsukio paminklas.

• **RUGPIŪČIO 16 dieną** demontuotas Lenino paminklas Šiauliuose.

• **RUGPIŪČIO 10 dieną** Lietuvos kultūros ministerijos ir kultūros paminklų apsaugos departamentas paskelbė kreipimąsi dėl bolševikinių paminklų demontavimo ir kad tie paminklai nebūtų žalojami ir naikinami, o saugojami pagarbiai kaip ir visi kultūros ir meno paminklai

• **KAUNO** savivaldybė pradėjo leisti savo laikraštį "KAUNO LAIKAS", kurio atsakingasis redaktorius Kazys POŽĖLA.

• **RUGPIŪČIO 20 dieną** Lietuvos arkivyskupui Jo Eminencijai kardinolui Vincentui Sladkevičiui sukako 70 metų.

• **KAUNO** Vytauto Didžiojo bažnyčia atšventė savo 590-sius metus.

• **PRIE VILNIUJE** tebesančio Lenino paminklo įvyko je-

dinstvininkų ir SSSR šalininkų mitingas kuriame buvo kalbama apie socializmo laimėjimus Lietuvoje, o "Leninas – buvo ir bus!"...

• **DĖL** vagonų stokos kasdien didelius nuostolius patiria Klaipėdos jūrų tarptautinė perkėla.

• **SSSR** okupacinės armijos kariškiai piketavo prie Respublikos Ministrų Tarybos – jie nepatenkinti butų skirstymu.

• **LIETUVOS** žmogaus teisių gynimo sąjungos organizacinis komitetas kreipėsi į Lietuvos Respublikos AT pirmininką Vytautą Landsbergį, kad būtų nutrauktas pornografinės literatūros leidimas, nes "Priešiškos Lietuvos Respublikai išorinės jėgos ir metropolijos vietininkai stengiasi atitraukti tautos dėmesį nuo nepriklausomybės siekių įgyvendinimo"...

• **LIETUVOS ATEITININKŲ** kvietimu į Lietuvą atvyko prancūzų maldininkų grupė. Jie lankysis Kaune ir pasiskirstę grupėmis po įvairias Lietuvos bažnyčias.

• **VILNIUJE** vieši Švedijos krikščionių – socialdemokratų lygos pasiuntiniai.

• **ŠIA SAVAITĘ** SSSR kariškiai apleido Spaudos rūmus, leidyklos kompleksą Maironio gatvėje. Dar "saugojami" LKP (TSKP) centro komitetas, Mokslų akademijos istorijos institutas, Respublikos prokuratūra, buvusi Aukštoji partinė mokykla ir politinio švietimo namai.

• **DRUSKININKUOSE**, pasienio mieste, nutarta suformuoti savaugos būrį. Šio miesto savivaldybė taip pat svarsto Lenino paminklo likimą.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• PRAĖJUSIŲ METŲ rugpiūčio 23 dienos Baltijos kelias (dalyvaujant Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms) – Lietuva atvedė į kovo 11 – nepriklausomybės atstatymo paskelbimą, o kitas dvi Baltijos respublikas paragino to paties siekti. Šiais metais, kada daug kalbama apie Europos valstybių vienybę, bet labai dažnai užmirštama prisiminti, kad Baltijos valstybės taip pat yra Europoje ir jos dar tebeneša Stalino–Hitlerio suokaltio okupaciją. Lietuvos Sąjūdis nutarė suruošti išėjimą į Europos kelią. Jis prasidės prie Lazdijų perėjimo punkto į Lenkiją ten suruošus specialią, iš Lietuvos suvažiuosiu žmonių stovyklą. Tam pačiam kely, tik jau Lenkijos pusėje, suvažiuos norintieji Lietuvai padėti, kad ji atgautų Europoje priklausančią vietą ir taip pat stovykla turėdama specialią programą.

Po stovyklavimo Lietuvos ir Lenkijos pasienyje, rugpiūčio 26–30 dienomis, lyg tąsą tų dviejų stovyklų bus stovyklaujama Malėtuose, Lietuvos gražių kalvų ir ežerų rajone, ir aptariama, kaip greičiau išsivaduoti iš totalitarizmo ir Baltijos valstybėms išeiti į laisvą visų Europos valstybių kelią.

Ar kas panašaus daroma Estijoje ir Latvijoje iki šiol neteko patirti. O reikėtų kad būtų. Visi drauge panašų tikslų siekdami galim daugiau laimėti. Lenkijos social demokratai oficialiai pranešė, kad jie visai remia Lietuvos kelią į Europą.

• IŠ RUSIJOS federacinės respublikos į Vilnių buvo atvykusi speciali valstybinė delegacija ir su Lietuvos vyriausybės atstovais pasirašė 1991 metų ekonominio bendradarbiavimo ir prekybos sutartį. Rusijos delegacijos pirmininkas Solojevas po pasirašymo pasakė, kad sutartis abiemis kraštams bus labai naudinga. Min. pirm. K. Prunskienė ir pav. R. Ozolas Rusijos delegacijai suruošė priėmimą. Sutarties pilnas tekstas bus paskelbtas spaudoje.

• DANIJOS ministeris pirmininkas pakvietė V. Landsbergį rugpiūčio 24–25 d. atvykti pas jį darbo vizitui. Ta pačia proga su juo nori susitikti Danijos užsienio reikalų ministeris ir parlamento atstovai.

V. Landsbergis rugp. 26–29 d. taip pat pakviestas į Norvegiją, kur Oslo mieste vyks plačios apimties Europos reikalų svarstybos. Tų svarstybų viena diena bus paskirta Baltijos valstybėms. V. Landsbergis ten turės skaityti pagrindinį pranešimą.

• EUROPOS šiaurės kraštų ir Baltijos valstybių atstovai Helsinkyje susitarė įsteigti tikslios informacijos nuolatinę tarnybą. Toji tarnyba žiniomis aprūpins tų kraštų spaudą, radiją, televiziją bei kitas, tokių žinių norinčias, įstaigas ar pavienius asmenis.

• ILGĄ LAIKĄ gyventojų imigracija į Lietuvą buvo daug didesnė, negu emigracija. Dėl to Lietuvoje kitaučių, ypač rusų skaičius, žymiai padidėjo.

Pirmam šių metų pusmetyje jau įregistruotas priešingas reiškinys. Iš Lietuvos išvyko 3000 daugiau, negu atvyko. Būtų įdomu žinoti iš Lietuvos išvykstančiųjų apsisprendimo motyvai. Gal pasiseks ir tokių žinių gauti.

• JAU ESAME pranešę, kad Lietuvoje lankosi Amerikos žydų delegacija, vadovaujama Clevelando Telšių (jie rašo Telshe) žydų rabinų seminarijos rektoriaus, kuris savo laiką yra mokėsis Telšiuose. Vilniuje juos priėmė K. Prunskienė. Ten jie pareiškė pasitenkinimą, kad žydų reikalai Lietuvoje deramai tvarkomi. Jiems rūpi, kad iš buvusios Telšių seminarijos dingusios judaizmo svarbios knygos, jei jos būtų patekusios į Lietuvos bibliotekas, jas galėtų atgauti. K. Prunskienė tokią pažadą davė.

• KLAIPĖDOS uostas ir Mažeikių refinerijos įmonės dabar jau yra pilnai pasiruošusios Klaipėdoje iš laivų priimti atvežamą alyvą, ją geležinkelio pasiųsti į Mažeikius ir ten perdirbti. Tokių įrengimų atsiradimu buvo pradėta rūpintis blokados metu. O dabar sakoma, jei derybose su sovietija vėl atsirastų kokios naujos blokadinės bėdos, tais naujais įrengimais tuoj būtų galima ir naudotis.

• LIETUVOS pradžios ir vidurinės mokyklos šiais metais rūpestingiau ruošiasi mokslo metų pradžiai. Daugelio mokslo dalykų programos, dėl labai pasikeitusių sąlygų į gerąją pusę, pertvarkomos. Jos igavusios aiškiai lietuvišką kryptį, kokia ir buvusi nepriklausomybės metais.

Vidurinių mokyklų paskutiniųjų dvejų metų mokiniai, pagal gabumus, galės mokytis arba humanitarinių arba tikslųjų mokslų klasėse.

• BENEDIKTINŲ vienuolės Kaune atgavo Šv. Mikalojaus bažnyčią ir buvusius vienuolyno pastatus. Bažnyčiai ir vienuolyno pastatams reikalingas didelis remontas. Džiaugiasi, kad nusavinimo metu buvo kas pasirūpinta, iš vidaus užkalus o iš lauko pusės užmūrinus langus, buvo išsaugoti brangūs vitražai.



Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) V. Landsbergis, A. Riutelis, B. Jelcinas, A. Gorbunovas.

BALTJA-ELTA nuotr.

APIE LIETUVOS RESPUBLIKOS, ESTIJOS RESPUBLIKOS, LATVIJOS RESPUBLIKOS IR RUSIJOS TARYBŲ FEDERACINĖS SOCIALISTINĖS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIŲJŲ TARYBŲ PIRMININKŲ SUSITIKIMĄ

1990 m. liepos 27 d. Jūrmaloje įvyko Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos ir Rusijos Tarybų Federacinės Socialistinės Respublikos Aukščiausųjų Tarybų pirmininkų susitikimas. Jo metu susitikimo dalyviai nutarė nedelsiant pradėti rengti dvišales valstybines sutartis tarp Rusijos Federacijos ir Lietuvos Respublikos, Rusijos Federacijos ir Estijos Respublikos, Rusijos Federacijos ir Latvijos Respublikos: pradinės politines teises sutartis, taip pat sutartis dėl ekonominių, mokslinių techninių, prekybinių, socialinių, tarp-

nacionalinių, kultūrinių ir kitų santykių, taip pat pilietybės klausimais. Ryšium su tuo šalys nekels jokių išankstinių sąlygų.

Šis darbas, pavestas specialioms komisijoms, kurioms vadovauja Aukščiausųjų Tarybų pirmininkų pavaduotojai arba juos atitinkantys pareigūnai, ir ekspertams, turi būti baigtas per pusantro-du mėnesius. Tuo pačiu metu turi būti išspęsti sutarčių pasirašymo protokoliniai klausimai.

Politinės teises sutartis pasirašė sudarantiųjų sutartį šalių Aukščiausųjų Tarybų pirmininkai.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas
V. LANDSBERGIS

Estijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas
A. RIUTELIS

Latvijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas
A. GORBUNOVAS

RTFSR Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas
B. JELCINAS

Tęskime Baltijos kelią...

Kodėl mes, lietuviai, nemo-kam ar nenorim susivienyti ir sutelkti jėgas siekdami to paties tikslo. Anot kongreso narių – ne vienas lietuvis užbėga į jų įstaigas vieną, gal net du kartus, nusifotografuoja, paprašo pagelbos Lietuvai ir prapuola. Pasi-taiko, kad ateina vienas, o po to antras, kuris paaiškina, kad pirmo nereikia klausyt, nes jis ne-išmano apie reikalus. O tik AŠ išmanau. Kodėl jaunimas tik dabar iškišo galvas Lietuvos laisvinimo reikalui? Gal todėl, kad anksčiau jis buvo atstumtas, nes jis "neišmanė, nesugebėjo" ir nerado vietos "aukštosios poli-tikos veiksmų" sferoje. Dabar skambina jie vieni kitiems, nes nori kaip nors Lietuvai padėti, bet nežino iš kur pradėti, nes kai kurie nebuvo tėvų išmokinti lietuviškai kalbėti, kiti jau sukūrė mišrias šeimas ir jaučiasi nebe-pritinką lietuviškai visuomenei. Susidaro išpuolis, kad senosios lietuvių organizacijos lyg ir nesidomi naujais mintimis ir nepėja prisitaikyti prie kasdieninės Lietuvos ir Amerikos kintančios situacijos.

Būdami Amerikos piliečiais, didumoj čia baigę mokyklas, nutarėm ieškoti patarimo Amerikos kongrese. Šiuo laiku prezidentas Bush laikosi savo "active non-action" strategijos Lietuvos ir Baltijos kraštų reikalui. Kongresas, ačiū Dievui, nėra toks pasyvus. Kongreso narių dalis nirsta, labai nejaukiai jaučiasi, kad jų vadas, prezidentas Bush, lyg ir išsižada pagrindinių Amerikos principų

– palaikyt laisvę, padėti laisvės trokštančioms ir plėsti žmogaus teisių įgyvendinimą.

Visiems aišku, kad laikas yra trumpas, pozityvaus veikimo reikia dabar!!! Suvedę daugelio senato ir kongreso narių ir jų štabų patarimus, nusprendėm, kad mes visi: lietuviai, latviai ir estai turim kartu dirbt siekdami laisvės ir nepriklausomybės mūsų tėvų kraštams.

Iki šiol, lietuviai, pavieniui ir per esančias organizacijas atliko P.R. (public relations) darbą. Kurį laiką visoj Amerikoje, laikraščiai, žurnalai, TV ir radijas perdavė labai daug žinių ir pasiūlymų apie Lietuvą. Tas yra labai, labai gerai nes dabar didelis skaičius amerikiečių bent kiek nors žino apie Lietuvą ir jos tragišką situaciją. Atsigavo ir nori veikti, bando prisidėti tie kurie buvo užmirę esą lietuviams.

Kalifornijos lietuviai stiprina savo veiklą remdami savo senato ir kongreso narius finansiskai. Mes susitariam su mūsų atstovo štabu – "campaign committee" kada kongresmanas ar senatorius turės popietę praleisti malonioje lietuviškoje atmosferoje, paruošiam gražius pakvietimus ir susirenkam su pagerbiamu atstovu "Baltic Garden Party". Mes turim progą sužinot atstovo nuomonę ir mintis apie mus, o jis stato klausimus, kalbasi su mumis ir pamato, kad mes ne taip jau neišmanantys, siauraminčiai "ethnics". Jei lietuviai įsteigtų tą padaryt su diduma mūsų valdžios rinktų atstovų,

sudarytumėm tinklą kuris tikrai galėtų padėti Lietuvai.

Tarp daugelio atstovų vis iškiša galvą lyg ir nusiskundimas, kad lietuviai laiks nuo laiko pasirodo, paskambina, bet, nerašo. Valdžios atstovai labai reaguoja į trumpus, bet aiškius laiškučius kokių nors specifinių reikalų. Jei atstovui paskambina ir tada dar parašo laiškučius maždaug 15 balsuotojų, štabas žino, kad reikia rimtai atkreipti atstovo dėmesį. Turim būti atkaklūs ir po vieno laiško nesusitot, bet susipažint su atstovų štabo nariais kuriems mūsų reikalai ir rūpesčiai pasidarys savi – taip, kad jie, tie kurie sudaro tų valdininkų dienotvarkę visada primintų viršininkam, kad šandien neužmirštų paremti lietuviškus reikalus.

Kviečiame ir prašome visų Amerikoje gyvenančių lietuvių kurie kalba ar nekalba lietuviškai, priklauso ar nepriklauso kokiai nors organizacijai, taip pat ir organizacijas, prisidėti prie mūsų ir vienu balsu, sujungus jėgas ir talentus siekti lietuvių geresnės ateities. Užmirškime save, užmirškime "photo opportunities", užmirškime "as", bet susieme rankomis tęskime "Baltijos Kelią". Lietuva vėl mum parodė, kad Ji didvyrių žemė, nusipelnymui būti Jos vaikais.

Liuda Avizonienė,
Baltic American Freedom
League, Inc.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ



Poeto Stasio Santvaro pratarinė

Antano Rubšio veikalui

Kai norime susišaukti su senom civilizacijom ir kultūrom, kai norime nors truputį susipažinti su Šv. Rašto šalimis ir ten sukurtom dvasinėm vertybėm, turime susitikti su kun. prof. Antanu Rubšiu ir jo darbais, galime gaivaus vandens pasisemti ir iš kitų to pobūdžio versmų.

Ilgų metų dykuma, kurioje beveik nieko neturėjom, kurioje net draudžiama buvo ką nors sėti ar sodinti, štai dabar jau turime gana ūksmingą sodą – Krikščionio gyvenime leidykla jau yra išleidusi beveik trisdešimt vertingų studijų, bandančių pasinerti į žmogaus lemtį, į jo keliones ir į jo tikėjimo gelmes.

Antanas Rubšys minimų leidinių serijon yra įterpęs mūsų tarpe dar neregėtus ir itin vertingus savo darbus: visų pirma, lyg prologą į didžiulę epopėją, Krikščionio gyvenime leidykla išleido jo veikalą "Šv. Rašto kraštuose". Autorius tą savo veikalą baigia gaiviom ir lakiom frazėm: "Žmogus keliauja. Bet kelionė daro žmogų. Tik asilas iš kelionės negrįžta arkliu". Kaip man regis, tai yra itin išvalgi minimo veikalo aptartis, tvirtu balsu riktėlėjanti, kad žmogus turi keliauti, ieškoti,

rasti, pažinti ir visada tik tiesą kalbėti.

Netrukus, kelerių metų laikotarpyje, ta pati leidykla išleido Antano Rubšio "Raktus" į Senąjį ir Naująjį Testamentą. Tai didžiuliai veikalai, paremti paties autoriaus ne vienerių metų kelionėmis į Šv. Rašto kraštus, archeologiniais ieškojimais ir atradimais, paremti naujausiom Šv. Rašto studijom, parašytom anglų, italų, prancūzų ir vokiečių kalbom, praturtinti ir patikslinti autoriaus verstom įkvėptųjų Raštų citatom iš graikų ir hebrajų kalbų. Kai tuos "Raktus" paskaitai, Šv. Rašto tiesos ir išmintys atsiveria giliom ir neregėtom gelmėm, įveda mus į žmogaus jausmų, mąstymų ir pasisakymų apraiškas, kurios išliko gyvos iki šiol beveik nuo to meto, kai žmogus pradėjo kurti savo kelionių istoriją.

Daugumas matom ir girdim, kad jau kuris laikas, skędami netgi į broližišką fanatizmą, labai pagyvėjo tikrai gausūs Mahometo mokslo tiesų išpažinėjai. Tai ir šioj tamsoj Antanas Rubšys nepaliko mūsų vietų – jis parašė ir išleisdino mokslinę bešališką studiją, dar pridurčiau – švietėjišką ir įdomią studiją – apie Mahometą ir jo sukurtą Islamą, savo protėviu laikantį Senojo Testamento Abraomą, o Jėzų Kristų – kilniu pranašu.

Ir štai dabar Krikščionio gyvenime leidykla į skaitytojų rankas atiduoda naują Antano Rubšio veikalą – lyg ir epilogą į jo minėtus darbus. Savo forma ir užmoju jis primena to paties rašytojo kūrinį "Šv. Rašto kraštuose". Ši kartą, taip pat ne vienerius metus, Antanas Rubšys ėjo apaštalo Šv. Pauliaus, paties ryškiausio ir drąsiausio Jėzaus Kristaus mokslo nešėjo į pasaulį, keliais ir takeliais. Itin būdingi šio veikalo bruožai: skaitytojas čia supažindinamas ne tik su Šv. Pauliaus žmogiškuoju paveikslu, su jo drąsa skelbti Artimo meilės religiją, su jo siekimais, sėkmėm ir kančiom, bet ir su tomis anų laikų šalimis, per kurias Šv. Paulius keliavo, su anų laikų civilizacijom, tikėjimais ir kultūrom. Rašto mėgėjas šioje knygoje ras gausų pluoštą žinių apie Romą ir Romos imperiją, apie Graikiją, Palestiną, Siriją, Turkiją, Kipro salą... ras įdomių keliaujančio žmogaus išpažinimų ir nuotykių.

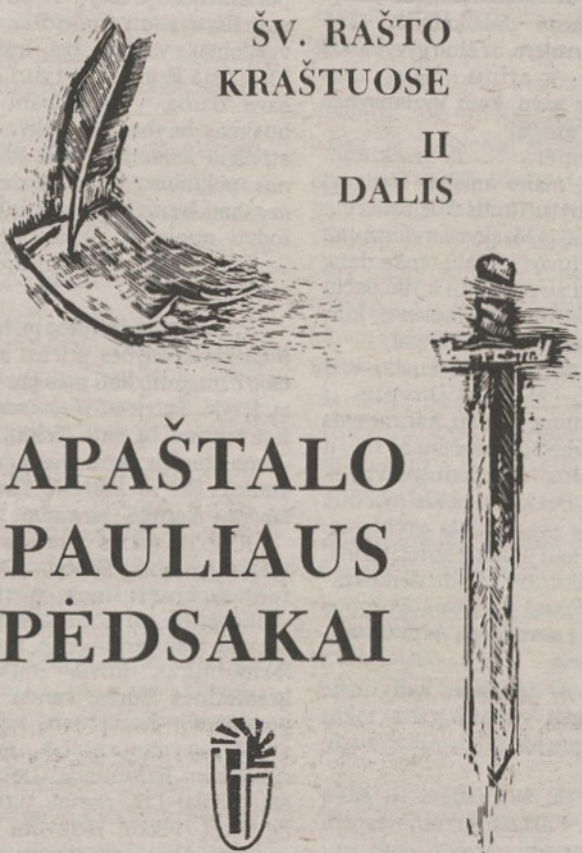
Kun. prof. Antanas Rubšys Šv. Rašto kraštuose nardo kaip sakalas. Dažnai susidaro įspūdis, kad jis pats tą senovę, tą gilią praeitį, savo kojom išvaikščiojo, savo akimis ją matė, jos dramas ir tragedijas savo širdies krauju apliejo. Be abejo, tai rodo, kad Ant. Rubšio studijos ne tik šviečia, bet ir įtikina.

Ir tada štai lyg žaibas blyks telėja toks klausimas: o ką aš pats žinau apie Šv. Rašto kraštus, apie Senąjį ir Naująjį Testamentą, apie Jėzų Kristų ir Jo Gerąją Naujieną? Jei drįstume prisipažinti, pamatyti ir išpažinti savo aklumą save teisinančio ir pagiriančio atsakymo nerastume. Ak, jeigu žemės gyventojas Žmogus būtų pajėgęs suprasti ir įsijausti į Jėzaus Kristaus mokslą, į jo Artimo meilės tikėjimą, XIX-XX a. po Jo gimimo nebūtų reikėję įsivelti į Markso, Engelso ir Lenino mokymus, sukūrusius mūsų die-

ANTANAS RUBŠYS

ŠV. RAŠTO
KRAŠTUOSE

II
DALIS



APAŠTALO
PAULIAUS
PĖDSAKAI



Kun. prof. Antano Rubšio paskutinė knyga Apaštalo Pauliaus pėsakai serijoje Šv. Rašto kraštuose. Įrašus piešė ir žemėlapius paruošė Paulius Jurkus. Pratarinę parašė Stasys Santvaras.

nų neapykantos religiją. Kai tas dvi prieštaros sugretini, nesunkiai pamatai, kad mūsų laiko žmogus šoktelėjo atgal į barbaro urvą.

Antanas Rubšys taria, kad "žmogus yra judanti kryžkelė". Jisai jau labai daug mum papasakojo apie ypačiai opų žmogaus rūpestį – Tikėjimą. Neatsukim nugarų į jo mokslo darbus, taip ilgai mūsų lauktus, paduokime jam ranką, esu tikras, Ant. Rubšys su džiaugsmu padės mum iš "kelionės grįžti ne asilu, o ristu žirgu".

NAUJAS ŠVIETIMO TARYBOS LEIDINYS

JAV LB krašto valdybos Švietimo taryba neseniai išleido Vlado Vijeikio parašytą knygėlę "Žvirblis, kuris savo balso nenorėjo ir kas iš viso to išėjo".

Knygėlė yra skirta moksleiviams nuo ketvirto iki šešto skyriaus, nors ir būtų tinkama vyresniems. Ją galima skaityti pamokų metu arba namuose: trumpas, bet įdomus apsakymėlis yra pagražintas gražiomis iliustraci-

jomis, turi žodynėlį, kuris padės mokiniui geriau suprasti turinį. Apsakymėlis yra pamokymo pobūdžio. Dabar yra puiki proga mokiniams šią knygėlę įsigyti, kad galėtų atostogų metu ją pasiskaityti.

Knygėlės kaina yra du doleriai, pridant persiuntimo išlaidas.

Užsakymus siųsti Švietimo tarybos pirmininkei Reginai Kučienai adresu: 8626 South Mozart Avenue, Chicago, IL. 60652 / (312) 778-0358.

EDM OF TEXAS HAS POSITIONS FOR EXPERIENCED

TOOL & CUTTER GRINDERS (machinists) must be able to set up work from blue prints & close tolerance. To work any shift. Excellent Fringe Benefits, including Medical & Dental. 11 Paid Holidays, & up to four weeks Paid Vacation, & up to seven Days Sick Pay Apply. Call or write to

EDM OF TEXAS
14042 DISTRIBUTION WAY
Farmers Branch, TEXAS 75234
214-241-2501.

(27-33)

1990 metų kelionės į Lietuvą



Išvykstama iš Bostono, Chicagos ir New Yorko



13-15 dienų kelionė, Lietuvoje

išbūnant 8-11 dienų

LIETUVA IR SUOMIJA

14 dienų, 10 dienų Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Oro linija — FINNAIR

Kelionė #913
Rugsėjo 12-25

\$2,209.00 iš Bostono ir Niujorko
\$2,409.00 iš Čikagos

Vienam asm. kamb. + \$299.00

LIETUVA IR ŠVEDIJA

15 dienų kelionė, 10 Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 naktys laivu per Baltijos jūrą; 1 d. Stockholmo apžiūrėjimas. Oro linija — FINNAIR

Kelionė #105
Spalio 6-20

\$2,159.00 iš Bostono ir Niujorko
\$2,359.00 iš Čikagos

Vienam asm. kamb. + \$199.00

LIETUVA IR ČEKOSLOVAKIJA

12 dienų kelionė, 8 dienos Lietuvoje, 9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. Oro linija — CZECHOSLOVAK AIRLINES

Kelionė # 106
Lapkričio 5-16

\$1,699.00 iš Bostono ir Niujorko
\$1,899.00 iš Čikagos

Vienam asm. kamb. + \$169.00

KALĖDOS IR N. METAI LIETUVOJE

15 dienų kelionė, 11 dienų Lietuvoje, 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Oro linija — FINNAIR

Kelionė # 1225

\$1,799.00 iš Bostono ir Niujorko
\$1,999.00 iš Čikagos

Gruodžio 22-5 sausio 5, 1991

Vienam asm. kamb. + \$219.00

N. METAI LIETUVOJE

15 dienų kelionė, 11 dienų Lietuvoje, 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Oro linija — FINNAIR

Kelionė # 1280

\$1,799.00 iš Bostono ir Niujorko
\$1,999.00 iš Čikagos

Gruodžio 29-sausio 12, 1991

Vienam asm. kamb. + \$219.00

Smulkesnės informacijos ir lankstinukams kreipkitės į

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4

Newton, MA, 02164

Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781



Kauno kapela "Griežlė", koncertavusi Clevelande, su Lietuvių kultūrinio darželio valdybos nariais, koncerto rengėjais

V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės vadovės Kazimieros PRUNSKIENĖS pokalbis su Lietuvos AT deputate Vidmante JASUKAITYTE

Vidmantė Jasukaitytė. Gerbiama Premjere, ar šiuo gyvybiškai Lietuvai svarbiu metu Jūs suvokiate savo, kaip Vyriausybės vadovės, misiją?

Kazimiera Prunskienė. Nelengva mano misija, kadangi Vyriausybė turi imtis didelių darbų: perimti ūkį iš Maskvos, reformuoti jį. Dėl Lietuvos reikalų tenka daug bendrauti su pasauliu ir tuo pačiu metu diskutuoti parlamente, kur, ko gero, sekasi sunkiausiai.

Man dabar svarbiausia, kad Lietuva vėl nenukryptų į kraštutinumą. Manau, kad mes vis tiek - pusmečiui anksčiau ar vėliau - atkovosime nepriklausomybę iš Maskvos. Bet kokia ta Lietuva bus - štai kur svarbiausia problema. Nesinori, kad ji taptų autoritarine, diktatoriška. Ji turi būti demokratiška! Kitokios Lietuvos Europos valstybės į savo tarpą paprasčiausiai neįsileis.

V. J. Ar jaučiate, kad turite pakankamai vidinių galių tokiu sunkiu metu siekti šių aukščiausių tikslų?

K. P. Iki šiol jaučiu tų galių perteklių. Kartais tartum nespėju pati su savimi. Atrodo, kad esu įsibėgėjusi ir to nenoriu ir negaliu prarasti. Kaip tik dėl to labai sunku bendrauti su tais, kurie gal ir nėra taip įsibėgėję. Dažnai tiesiog papuolu į ugnį. Pavyzdžiui, moratoriumo pasiūlymas. Man tai atrodė neišvengiama todėl, kad galėjome ilgai įstrigti ir prarasti ne tik tempą, bet ir nepasinaudoti palankia situacija ruošdamiesi deryboms. Siūlyti buvo rizikinga, tačiau tai dariau be didesnių konsultacijų parlamente, nes jaučiau, kokia nepalanki bus deputatų reakcija.

V. J. Koks Jūsų požiūris į parlamentą? Koks būtų idealus parlamentas ir Vyriausybės santykių modelis?

K. P. Kai kurie į parlamentą išrinkti deputatai patikėjo, kad valdo Lietuvą. O tiesioginės atsakomybės prieš žmones nejaučia. Deputatų atšaukimo įstatymas priverstų deputatą jausti atsakomybę už savo veiksmus. Neįmanoma priimti gerų įstatymų nediskutuojant. Prisimenu, kaip buvo priimamas Vyriausybės įstatymas. Juk ir premjerė, ir jos pavaduotojai turėjome diskutuoti su Lietuvos AT kaip partneriai. Bandymas subalansuoti tą įstatymą buvo supastas kaip Vyriausybės išsišokimas. Keletą kartų siekiau, kad plenariniame posėdyje būtų apsvaistytos Vyriausybės ir AT kompetencijos, kad būtų aiškiai apibrėžtos veiklos sferos, tačiau to iki galo nepadarė. Vyriausybė, švelniai

Virš Lietuvos -- giedras dangus

ariant, jaučia nuolatinį spaudimą. Susidaro įspūdis, kad tarp AT ir Vyriausybės vyksta nuolatinė konkurencija, varžomasi dėl valdžios. Tačiau kiekvienoje parlamentinėje šalyje neturi būti sumaišyta įstatymų leidžiamoji ir vykdomoji valdžia bei teismas. Kiekviena ši instancija turi dirbti savo darbą. O kalbant apie būsimo derybas su Maskva, Rytų atžvilgiu laikomasi labai abejotinos politikos. Siekiant derybų, negalima beatodairiškai kritikuoti, rodyti nuolatinį nepasitikėjimą. Santykis turėtų būti santūresnis, ramesnis.

V. J. Po moratoriumo priėmimo Nepriklausomybės priešai atvirai ėmė džiugauti, kad mes jau TSRS sudėtyje. Patriotai maksimalistai irgi tvirtina tą patį. Tokiu metu Jums turėtų būti nepaprastai sunku. Bet ar jaučiate Lietuvos žmonių moralinę paramą?

K. P. Be tokios paramos būtų iš tikrųjų sunku. Galėčiau išskirti tokias kraštutines pozicijas visuomenėje, turinčias savo ryšius, žinoma, ir su parlamentu. Tai platformininkai, kurie muša iš kraštutinės kairės, randa būdų provokuoti, šantažuoti, net per saugumo instancijas sufabrikuoja kaltinimus. Dešinieji, šlandieniai LLL nariai, įtariai ir liguistai ieško išdavikų tarp saviškių. Beje, ir vadinamieji patriotai aktyviai skyla į grupes. Tai nuo bolševikų nukentėję žmonės, buvę ištremti ir pan. Juos galima suprasti - jie iš tikrųjų negali pakęsti ramaus pokalbio su Maskva. Antroji grupė - tai patriotiniai jausmai besidangstantys valdžios ištroškusi, regėję save bent jau ministrais. Tai labai konkretūs žmonės, darantys viską, kad Vyriausybė susikompromituotų. O ką tie žmonės iš tikro yra padarę Nepriklausomybės labui iki tol, kol atėjo į valdžią? Tarp jų yra žmonių, kuriems aš ir prof. K. Antanavičius padėjome tapti deputatais. Tada net neįtarėme, kokį juoda darbą darome Lietuvai. Trečioji grupė - juodosios, priešiškos Lietuvai jėgos, suinteresuotos blokada, ekonominiu chaosu, kuriame galima uždirbti milijonus. Aš gaunu daugybę signalų, tvirtinančių, kad tokių jėgų yra. Jos jungiasi, kad patrauktų naivuosius patriotus, turinčius tik nuogą patriotinį jausmą. Susitelkusios visos šios jėgos, sudarytų gana stiprų bloką, ir nejausti jų veikimo galima tik žinant, kad esi palaikoma tautos. Yra vilčių, kad padėtis parlamente susibalsuotų. Jei atsirastų daugiau tokių frakcijų, kaip "Centras". Gal atsirastų ir liberalų grupė. Diskutuodamos tarp savęs, grupuotės apvalytų savo teiginius nuo nuogos opozicijos, nuo žatbutinio noro kritikuoti. Labai komplikuoja padėtį tai, kad nėra

stipraus užnugario pačioje visuomenėje. Sąjūdis arba dar neatrado savo pozicijos, arba ją jau prarado. Jis, praradęs pirmuosius sąjūdininkus, jau nebeatlieka konsolidavimo funkcijos.

V. J. Vadinas, mes siekiame laisvės idealo... bolševikiniais metodais?

K. P. Žinoma! Ir dar ilgai nenusikratysime to palikimo. Baisų pagavoti, kad Sąjūdžio pagalba suformavę Aukščiausiąją Tarybą, dabar tarpusavyje nesusikalbame. Nejauku, kai atėję nauji žmonės, nieko Sąjūdyje nenuveikę, jau ieško įkalčių prieš mus, reiškia įtarumą, kaltina išdavyste. Pirmoji Sąjūdžio bendražygiai, tarp jų - geri savo srities specialistai, turintys ilgąmetę praktiką, narsiai kovoję ir čia, ir Maskvoje, vis dėlto yra patikimesni negu dalis pretenzingų, neseniai išėjusių į politinę areną, žmonių. Konkrečiai nenorėčiau nieko minėti, bet padėtis pakankamai pavojinga, nes vienos nuomonės absoliutizavimas, griežtai paneigiant alternatyvą, spekuliatyviai naudojant net tautinius jausmus bei idealus, ima grasinti demokratijai. Kada grupė parlamentarų kariauja ne už optimalų sprendimą, o prieš konkretų žmogų, beveik neįsiginčijami į jų pasiūlymų esmę, dirbti darosi sudėtinga. Manau, kad mes dar ilgai valysimės nuo etikečių klajavimo patirties, įtarumo, troškimo šnipinėti, kaltinti.

V. J. Aukščiausioji Taryba priėmė nutarimą vadovauti deryboms su TSRS, nors Jūs bandėte įrodyti, kad derybos turėtų vykti vyriausybės lygįje, o AT tik ratifikuoti arba neratifikuoti Vyriausybės pasirašytus dokumentus. Kada, Jūsų nuomone, turėtų prasidėti derybos?

K. P. Derybos aktyviai atėjo, ir TSRS, kuri vis dėlto sudarė komisiją, vadovaujamą TSRS MT pirmininko N. Ryžkovo, savaip bando tuo pačiu modeliuoti ir mūsų programą. Derėtis reikės dėl labai praktiškų dalykų, bet derybas dar reikia pradėti. Kad gaitume derėtis, turime pirmiausia paruošti labai storą paketą dokumentų. Beje, šis paketas štai guli ant mano stalo. Tapusi vicepremjere, pradėjau rengti dokumentus dėl ekonominių derybų ir dėl turinių finansinių sąskaitų. Parengta daugybė variantų, pradedant politika, baigiant labai konkrečiais dalykais. Šiam darbui buvo sudaryta vyriausybinių komisijų, kurias vadovavau aš. O dabar Aukščiausioji Taryba, svarstydama komisijos sudarymą deryboms pasirengti (pirmiausia Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo ir Vyriausybės bendrame posėdyje), sudarė nedidelę pasirengimo deryboms komisiją. Man pačiai teko įrodinėti, kad mano dalyvavimas yra reikalingas. Juk reikia nuosekliai tęsti darbą tam, kas jį pradėjo, rengė projektus.

V. J. Jaučiu, derėtis teks ilgai ir sunkiai, nes derybų objektas ir Maskvos nuostatos rodo, kad mums reikės parodyti mokingą argumentuotą, virtuozinę nuovoką, profesionalumą, greitą reakciją. O vakar, žiūrėdama televiziją, sužinojau, kad išvykdamas į Šveicariją gerb. V. Landsbergis paliko raštą, kuriuo pasiūlė derybų delegaciją Č. Stankevičių, A. Abišalą, E. Zingerį ir save...

K. P. Taip! Kaip užsienio reikalų ministras, savaime suprantama, turėtų dalyvauti ir A. Saudargas. Taigi man beliko pasitvirtyti dar dvi kandidatūras. Buvo numatyta, kad šią delegaciją formuosime kartu - V. Landsbergis ir aš. Vargu ar tai galima padaryti per nuotolį...

V. J. Ir ką Jūs pasiūlysite? K. P. R. Ozolą ir prof. P. Kūrį. V. J. ?

K. P. Taip, taip... Nematau prasmės aktyviai dalyvauti karštose diskusijose (jei jos būtų) svarstant sudėtį delegacijos, kurios sudarymo sanpratos nesuvoki.

V. J. Tačiau, nepaisant valdžios

vyrų kalmietiško ir atviro veržimosi į absoliučią valdžią, man atrodo, kad nepavyks Jūsų taip lengvai sudoroti.

K. P. Aš manau... Po to, kai Kanadoje, JAV, Anglijoje ir VFR buvo išdėstyta Lietuvos pozicija, kai didžiųjų valstybių vadovai susidūrė su Lietuvos problema, suprato mūsų valstybinį ir politinį brandumą, jų vertinimai ir parama Lietuvai pasikeitė. M. Gorbačioviui nebuvo lengva įrodyti, kad Lietuvos klausimą reikia išbraukti iš svarstomų dalykų. Jo nuomonė Lietuvos atžvilgiu nesutapo su daugelio nuomone.

V. J. Žinant Jūsų veiklą, sunku patikėti, kad kas nors galėtų jos

neįvertinti. Sakykite, ar jaučiate aiškias pastanges Jūs nuversti?

K. P. Šito nejausti galėtų tik visiškai nejautus žmogus.

V. J. Ar kas nors konkrečiai gąsdina, šantažuoja, grasina?

K. P. Yra ne tik užuominų, bet ir labai konkrečių reikalavimų, kurie dažniausiai išsakomi per antruosius, trečiuosius asmenis. Be to, ir šantažuoją, kartais ypač agresyviai. Beje, ši savaitė neturi sau lygių šia prasme.

V. J. Kas visa tai daro?

K. P. Tiek to... Kad apie tai galėčiau kalbėti, turi praeiti bent šiek tiek laiko. Galbūt dar galima padėti pataisyti, turio galvoje tai, kas Lietuvoje vyksta plačiu mastu, ne vien tik aplink mane.

V. J. Vadinas, bus dar vienas pokalbis. O už šį - ačiū!

"Respublika" (1990.VIII.11)

■ Laiškai Dirvai

Degtinė Lietuvai, midus Amerikai ir blokados aukos

Keistokas šio straipsnio pavadinimas, ar ne? Tačiau tarp tų dalykų yra tam tikras ryšys.

Hickory Hills, IL "Žaibas" iki šiol išeivijos spaudoje atkakliai tebesiūlantys tarpininkavimą, siūniant dovanas į Lietuvą degtinės bonkų pavidale, susilaukė draugiško atgarsio ir Lietuvoje. Stakliškių lietuviško midaus gamykla nusprendė aukštesnės klasės gėrimais - "Žalgiriu", "Suktinium", "Šventiniu", "Nemunu" ir kitais panašiais, - aprūpinti ne tik amerikietiškoją mūsų išeiviją, bet ir visą Ameriką.

Kaip rašoma Lietuvos spaudoje, į Lietuvą atvykęs tautietis, biznierių iš JAV "International industry" firmos, pasisiūlė bendradarbiauti. 1989 m. rugsėjo mėnesį Stakliškių midaus gamyklos direktorius V. Semėnas ir minėtos firmos prezidentas A. Grigas pasirašė kontraktą. Jau tų pačių metų pabaigoje firma buvo įsipareigojusi nupirkti 50 tūkstančių litų trijų rūšių gėrimų, po vieną - du dolerius už bonką. 1990 metais iš Stakliškių į užjūrį buvo numatyta išplukdyti 220 tūkstančių litų tų "tauriųjų" gėrimų. Pagal tą pačią sutartį į Stakliškes turėjo atkelti technologiniai įrengimai ir kitos pageidaujamos amerikoniškos prekės už 852 tūkstančius dolerių.

Pirmoji midaus siunta, tų pačių metų rudenį atsidūrusi Klaipėdos prekybos uoste, pagal oficialų susitarimą, turėjo būti nuplukdyta į Hamburgą, o iš ten - į "International industry" sandėlius Amerikoje. Deja, nenuplaukė. Kaip rašo Lietuvos centrinė spauda, "Ponas Grigas iki šiol tyli, o antroji pusė vis

dar viliasi. (...) Pagal tarptautinius prekybos dėsnius, sulaužius kontraktą priklausytų netesybos. Bet ir lietuviško midaus gamyklos administracija kol kas nuolankiai tyli" (Lietuvos aidas, 1990. VII. 20). Pagaliau, nebaiskus ir tų midaus bonkų, iš Klaipėdos sugrįžusių į Stakliškes likimas.

Gal dėl visos tos istorijos ponui Grigui, ir kelionių biuro "GT international" prezidentui praėjo noras asmeniškai vadovauti ekskursijoms, vykstančioms į Lietuvą? Beje, tie kurie dėl Lietuvos blokados negavo vizų įvažiuoti į Lietuvą, taip pat tebelaukia pono Grigo, viešo pasiaiškinimo, kodėl jie, pirke biilietus kelionei į Lietuvą, turėjo papildomai mokėti po 200 dolerių neva Aerofloto agentūrai, už tolimesnę kelionę iš Berlyno į Vilnių ir kodėl, tai kelionei neįvykus, pinigų, neiškaičiuotų į nominalinę bilieto kainą, A. Grigo žodžiais tariant, Aeroflotas nebesugrąžino?

Vytautas Skudis
1990 m. rugpiūčio mėn. 2 d.

Automotive Prototype

► CARRON & CO.

NOW SEEKING:
SHEET METAL FABRICATORS
DIE TRYOUT AND
DEVELOPMENT
INDIVIDUALS

Interested candidates
should send a resume.
Reference to Personnel Dept.

► CARRON & CO.
26700 Princeton
Inkster MI 48141

IS GOD CALLING YOU TO THE CARMELITE ORDER?

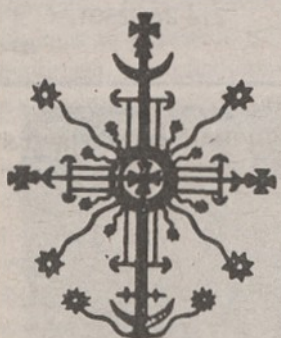
We need men for...

- PARISHES
- RETREATS
- SCHOOLS
- FOREIGN MISSIONS
- CAMPUS MINISTRY
- INNER CITY

— CONTACT —

Rev. Peter McGarry, O. Carm., Vocation Director
1317 Frontage Road • Darien, Illinois 60559-5341

• (708) 852-4536 •



PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

Sveikatos reikalai Lietuvoje

Dr. Antanas Butkus Vilniuje kalbasi su Lietuvos sveikatos apsaugos ministru dr. Juozu Oleka

– **Pone ministrai, sveikinu su naujom ir labai atsakingom pareigom. Į ministeriją atėjote tiesiai iš mikrochirurginės praktikos. Būkite malonus painformuoti amerikojė gyvenančius lietuvius apie sveikatos stovį Lietuvoje. Koks jis yra?**

– Penkiasdešimt metų gyvenime nuolatinėje nervinėje įtampoje, teršėme aplinką, naikino gamtą ir save. Todėl nenuostabu, kad gėsta mūsų imunitetinė atspara, mažėja Respublikos žmonių vidutinė gyvenimo trukmė. Gyvenimo vidurkis 1989 metais Lietuvoje buvo 72.4 metų: moterų - 76.6 m. vyrų tik 67.7 m. Negeresni ir kiti demografiniai rodykliai. Padidėjo ir mirtingumas 10.2 %.

– **Nuo ko žmonės dažniausiai miršta?**

– Širdies ir kraujagyslių ligos, vežiniai susirgimai ir traumos sudaro 86.4 % visų priežasčių.

– **Koks mirtingumo santykis tarp vyrų ir moterų?**

– Mus verčia rūpintis, kad vyrų mirtingumas Respublikoje beveik du kartus didesnis negu moterų: liūdniausia padėtis Joniškio, Pakruojo, Panevėžio ir Trakų rajonuose.

Kaimo vyriškos netenkame ir dėl kvėpavimo organo ligų, nelaimingų atsitikimų, transporto traumų ir apsinuodijimo, nervų sistemos bei jutimo organų, širdies ir kraujagyslių ligų.

– **Kokios yra aukšto mirtingumo žemo sveikatingumo priežastys?**

– Bene svarbiausia priežastis, sukelianti įvairiausias ligas, yra visiškai netinkama mityba. Respublikos gyventojai nemoka ir negali dėl skurdaus produktų asortimento racionaliai maitintis – jie vartoja per daug riebalų, ypač gyvulinės kilmės, beveik negauna šviežių vaisių ir daržovių. Valgo per sūriai ir per saldžiai. Nesutvarkytas maitinimas vaikų įstaigose.

– **Kokia situacija su rūkymu?**

– Pasaulinės sveikatos organizacijos ekspertų nuomone, vienas svarbiausių šaltinių pavojų žmonių sveikatai yra rūkymas. Apytikriais duomenimis, Lietuvoje vien dėl rūkymo įtakotų ligų kasmet netenkama 7-8 tūkstančių žmonių, arba penktadalio miršančiųjų, na, o rūkalams 1988 m. išleista 88 milijonai rublių. O kaip ta suma išaugtų, jei pridėtume išlaidas rūkymo sukeltoms ligoms gydyti, dėl tų ligų atsiradimo laikino nedarbingumo ir invalidumo pašalpoms apmokėti, pasyvam rūkymo sukeltoms ligoms gydyti.

Dėl higienos įgūdžių stokos, visiškai nereguliuotos mitybos užterštos aplinkos ir kenksmingų medžiagų poveikio plinta ir dantų kariesas. Net 91% Respublikos moksleivių sugedę dantys.

– **Kaip toks blogas sveikatos stovis atsiliepia į Lietuvos ekonomiką?**

– Mūsų sveikata nevertinama ekonominiu požiūriu. Dėl ligų ir traumų 1989 m. palyginti

su 1986 m., jų padaugėjo beveik dukart. Labai aktuali ir psichiatrijos problema: psichinės ligos užima ketvirtą vietą, nes apie 10 % mūsų krašto gyventojų reikalinga psichiatro pagalba. Lietuva pagal savižudybių skaičių beveik pirmąja pasaulyje, pav., 1989 m. 100 tūkst. gyventojų teko 27 savižudžiai, t.y. kasdien nusižudydavo 2-3 žmonės. Priežastys: dvasinė kančia, vilties praradimas. O ir šiandieninė situacija, blokada, primesta mums iš rytų, didina dvasinę įtampą, kaip ir nakties ramybės drumsčiantys tankiai, nuo kurių ne tik žemė vaitoja, bet ir motinos, vaikai nemiega. Šios antihumanistinės akcijos itin pavojingos, nes sekina ir taip nesaugią mūsų psichiką.

– **Kokios kitos priežastys dar atsiliepia Lietuvos žmonių sveikatingumui?**

– Mūsų visuomenės dvasinės ir fizinės sveikatai didžiulę žalą daro alkoholis, narkotikai, kurie paraližuoja žmonių valią, o motinos net savo vaikų atsako. 1990 m. pradžioje ser-

gančių alkoholizmo liga įregistruota 56.662 asmenys, iš jų 7.141 moterys, 17 paauglių.

– **Ar yra kokia medicininė pagalba alkoholikams ir narkotikams?**

– Profilaktinėje įskaitoje dėl piknaudžiavimo alkoholiu yra apie 17 tūkst. asmenų, iš jų net 1000 paauglių. Sergančių narkomanija ir toksimanija – 440.

1986 m. buvo pavykę pristabdyti alkoholio siautėjimą – tada pirmą kartą per 20 pastarųjų metų Lietuvos gyventojų mirtingumas buvo sumažėjęs 10%. Deja, ir vėl pagausėjo alkoholinių psichozų – jų ypač daug Vilniuje, Širvintų, Trakų, Ignalinos rajonuose.

– **Kokie yra Jūsų ministerijos ateities rūpesčiai ir planai?**

– Nepriklausomoje, atgimstančioje Lietuvoje, būtinai reikia pakeisti sveikatos apsaugos sistemą, kuri pagaliau turi padėti žmogui, o ne beveidei liaudžiai, konkrečiai kalbant – Vyriausybės politika skelbia žmogaus apsaugą, gerina darbo aplinką ir darbo sąlygas, peržiūri gydytojų paruošimą, perorganizuoja medicinos aukštąsias mokyklas apjungiant jas su klinikomis. Įvedant, kaip JAV 2, 4

ar 6 metų rezidentūrą medicinos fakultetus baigusiems gydytojams, mažinant studentų grupes ir pasitobulinimui siunčiant gydytojus į užsienį. Pirmieji 6 gydytojai jau tobulinasi klinikoje Chicagoje.

– **Kokia perspektyva šių taip svarbių projektų finansavime?**

– Šiuo metu biudžetas numato tik 368 mil. rublių, kas atitenka tik 5 doleriai vienam žmogui. Ruošiami planai biudžetą padidinti. Šalia to, įvesti privalomą ir laisvą draudimą, už kurį patys žmonės turės užsimokėti. Gi tas paskatins juos labiau rūpintis ir saugoti savo ir šeimos sveikatą. Susumuojant – norime iš esmės sustiprinti pirminę medicinos gaudį, arba amerikoniškai tariant įvesti "Primary Care".

Kalbėjosi dr. Antanas Butkus, Vilniuje.

PRINTING PRESSPERSONS IMMEDIATE OPENING

For experienced Davidson 501 and 11X17 2 color press operator. Fulltime daylight hours, all company benefits, salary based on experience.

Apply SMITH PRINTING
742 S. 22nd St.
Harrisburg Pa.
564-3719 evenings 657-3421



RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

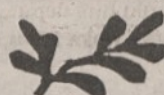
2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas



NCRMLS



PAŽADAS

(4)

Dirvos konkurse premijuota novelė

– Bandykit būti laimingi. Aliutė gal ir neblogas žmogus, bet štai tu mums užkrovei vienoms tėti šią vienišą kelionę svetimoje žemėje. Gaila. Nebūkim priešai, bet, kartoju, iš tavęs to tikrai nesitikėjom.

Paskui Kastutę tylėdams išėjo jos vyras ir sesutė Julytė. Kastutės sūnelis ramiai miegojo, jokie rūpesčiai dar jo nevargino. Priėjęs ilgai žiūrėjau į jo šviesią galvutę, pusiau praviras lūputes, kol į mane pradėjo grįžti ramybė. Aliute, Aliute, juk ir mudviejų laukia tokia didelė laimė! Esam labai jauni, bet ištversim!

Gavome pabėgėlių stovykloje atskirą kambarėlį, nes tokie būdavo duodami tik šeimoms. Sužinojau iš stovyklos plepių bobučių, kad kūdikio laukianti motina bus kiek nervinga, jos nuotaikos keisis tarsi be jokios priežasties, kad turėsiu būti kantrus, nes ji už tai neatsakinga. Laimei, Aliutė liko švelni ir laiminga, abu tebedainavom chore, aš net sutikau mokinti vaikučius dainavimo mūsų mokyklėlėje. Aliutė lankė anglų kalbos kursus, taigi buvome užimti ir laimingi.

Mėnesiai skriejo, tarsl sapne. Bandžiau keletą kartų lankyti motiną, bet ji nusukdavo galvą ir neatsakydavo nė vieno žodžio į mano išvedžiojimus.

Pagaliau į mūsų pastogę gandrą atnešė mažutį gražų berniuką, kurį pavadino Liudvikėliu. Kurį laiką jis turėjo likti ligoninėje specialioje priežiūroje, nes buvo gimęs vos po 7 mėnesių neštumo ir buvo labai nepajėgus. Man jis toks neatrodė, bet ką gi aš galėjau išmanyti apie kūdikį? Po mėnesio jau leido jį nešti namo, tokį švelnutį ir gražų. Mylėjau jį neišpasakytai, prižiūrėjau, nes Aliutė grįžo mokytis angliškai. Be to, pradėjo

ieškotis pastovesnio darbo prekybos srityje, kurią skaitė savo būsimą profesiją.

– Neliksime gi amžinai stovykloje. Jau kalbama apie emigracijos galimybes, o tau ne turint jokios praktiškos profesijos – nebus iš ko gyventi. Juk toje seminarijoje tavęs niekas nerengė praktiškai ir geriau apmokamam darbui.

Ji buvo teisi. Per tuos tris metus nieko apčiuopiama, kas man galėjo praversti civiliniame gyvenime, nebuvau išmokęs. Taigi ji rūpinosi ateitimi, o aš sukaušiu kasdienybėje. Visi stovykloje sakė, kad gavau labai darbščią žmoną, o aš vis vežiojau į gamtą Liudvikėlį ir atstojau jam mamą.

Kartais užbėgdavo sesutės, panešiodavo vaikutį, papasakodavo naujienas, bet apie motiną daug nekalbėjome. Tik sakė, kad man neatleido, kad esanti užsispyrusi žemaitė ir kitokia negalinti būti. Ištekėjus čia pat stovykloje Julytei už šaunaus sportininko Adomo, mama pasidarė dar vienišesnė, kas gal ir paskubino nepastebėtą vėžio ligą, kurios mūsų stovyklinėse sąlygose jau nebepavyko sustabdyti. Atsisveikiname su ja, taip niekad savo marčios ir anūkėlio nemačiusia, maždaug už vienerių metų.

Štai čia prasidėjo mano gyvenimo daug liūdnėsnė dalis, kam nebuvau nei dvasiniai, nei fiziniai pasiruošęs. Ir dabar, kai vėl gulėjau mąstydamas apie savo dalį ilgomis nemigo naktimis, neišvengiamai vėl sugrįždavo spėliojimai, juodos mintys, kad gal tikrai Dievulis mane baudžia už sulaužytą priesaiką, nors ir be mano žinios padaryta.

Aliutės naujas darbas buvo didžiulėje vokiškoje prekybos įmonėje. Mokėdama gerai vokiečių kalbą, dar šiek tiek rusų ir lenkų, o

dabar pramokusi visai puikiai angliškai, ji ten buvo gerai vertinama, juo labiau, kad buvo darbšti ir sąžininga. Sąžininga? Ar buvo ji tokia ir man? Tokias mintis man kartą sukėlė pokalbis su vienu daktaru, atsikėlusiu iš kitos lietuviškos stovyklos, kuris buvo čia naujas gyventojas ir Aliutės nebuvo matęs. Susidraugavome. Sakė jis kartą: – mūsų stovykloje irgi buvo Aliutė, graži mergina, bet susidėjo su tokia spekuliantu Vaičium. Žmonės kalbėjo, kad pasidarė nėščia, o tai sužinojęs tas pilielis dingo be žinios. Po kurio laiko dingo ir ji.

Prikandau lūpą, bet ji nuraminau, kad maniške puiki mergina, netgi mano gimnazijos laikų draugė, dabar labai darbščiai dirba pas vokiečius šeimos išlaikymui. Tuo pasikalbėjimas ir baigėsi, bet mano širdyje buvo pasėtas kažkoks nemalonas nepasitikėjimo grūdas, kuris nedavė ramybės. Anos Aliutės pavardės tas daktaras nežinojo.

Kai mano jaunoji žmonelė parvažiavo savaitgalyje, nutariau ją išbandyti.

– Brangioji, susipažinau čia su daktaru iš kažkokios stovyklos, – dabar persikėlė į čia. Sakė ir ten pažinęs vieną gražią Aliutę, bet ta dingusi be žinios. Pasigyriau, kad manoji irgi labai graži, žadėjau supažindinti. Gal užeisim šį vakarą? Nusivesim ir Liudvikėlį.

Aliutė staigiai priėjo prie lango, kiek laiko tylėjo. Paskui atsisuko, bet veidas jau buvo piktas.

– Ar tai todėl aš tiek dirbu ten įstaigoje, kad parvažiavus negaučiau net pailsėti? Jokių daktarų iš kažkur man nereikia, o tu gali eiti vienas, jei su manim tau neįdomu. Juk turim tik vieną laisvą dieną.

– Savaitme suprantama, brangioji, – maniau, kad gal norėsi išsiblašyti – aišku, liksiu namie. Esu labai tavęs pasiilgęs, kaip paprastai.

(Bus daugiau)

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis



• **TOMAS A. ZIKAS**, Ensign USN, šių metų gegužės 30 d. baigė United States Naval Academy, Annapolis, Maryland, gaudamas jūros karininko laipsnį ir bakalauro diplomą sistemų inžinerijos srityje. Baigė "With Distinction" ir gavo diplomą iš viceprezidento D. Quayle. Taip pat yra parinktas ateityje grįžti į Naval Academy fakultetą.

Jis yra pasirinkęs povandeningų laivų tarnybą ir pradės apmokymą šį rudenį Orlando, Floridoje.

Tomas yra baigęs Bostono Aukštesniąją lituanistinę mokyklą. Priklausė Bostono ir Brocktono tautinių šokių grupėm. Jis yra Skautas Vytis Bostono tunte.

ISPŪDŽIAI IŠ LIETUVOS

LB-nės Bostono apylinkės iniciatyva ir pastangomis rugpiūčio 9 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos patalpose Bostono ir apylinkės lietuviams platų pranešimą apie savo viešnagę Lietuvoje padarė Audra Veitaitė ir Dr. Romas Buivydas.

Pirmoji buvo nuvykusi į Lietuvą studijų reikalui. Ten ji praleido penkerius mėnesius tuo metu, kai Lietuva pirmą kartą viešai ir iškilingai minėjo Vasario 16-tąją, laisvai rinko Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, paskelbė Kovo 11-sios deklaraciją valstybingumo atstatymo reikalui, pergyveno blokadą. Iš visų tų įvykių ji pasakojo savo ispūdžius, o taip pat apibūdino Lietuvos jaunimą ir tautinius papročius. Ją ypač paveikė susitikimas su grįžusiais iš Sibiro tremtiniais, jų pasakojimas apie pergyventus vargus ir kančias. Ji pabrėžė, kad laisvojo pasaulio lietuviai, o ypač jaunimas mažai nežino apie pokario Lietuvą ir jos nueitą kelią. O tai labai svarbu, tad reikėtų organizuoti objektyvią informaciją apie tą laikotarpį ir skleisti ją galimai plačiau visoje išeivijoje.

Antrasis pranešėjas buvo nuvykęs į Lietuvą kvietimu Vilniaus universiteto žiemos semestro dėstyti psichologiją. Vėliau jis skaitė paskaitas iš tos srities taip pat Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir Klaipėdoje. Baigęs tuose universitetuose semestrą, kuriam buvo pakviestas, jis negrįžo į Ameriką, bet perėjo dirbti į politinę sritį, tapdamas Lietuvos Aukščiausios tarybos užsienio reikalų komi-

sijos patarėju, priimdamas Lietuvos pilietybę. Spalio mėnesį jis vėl vyks į Lietuvą ir dirbs Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio štabe. Savo pranešime jis ryškino skirtumą tarp laisvojo pasaulio aukštųjų mokyklų ir Lietuvos universitetų, ypač pabrėždamas, kad Lietuvos universitetai neturi reikalingų mokslo knygų, o taip pat, kad ten visi profesoriai yra vyresnio amžiaus. Jų tarpe jis buvo pats jauniausias, turintis 27-rius metus. O Lietuvos studentai yra labai panašūs į Amerikos studentus. Jie studentai labai mėgo, nes jo dėstymo būdas skyrėsi nuo kitų. Jis nesilaikė ten įprasto formalumo, stengėsi būti galimai laisvesnis, nevengė net humoro.

Abu pranešėjai atskleidė daug įdomių, detalių iš Lietuvos gyvenimo, atsakinėjo į įvairius klausimus, nušviesdami nuotaikas Lietuvoje ir ryškindami tenyškio jaunimo brandumą ir entuziazmą.

"SODAUTO" ANSAMBLIS

Į Dainų šventę buvo kvieistas etnografinis ansamblis "Sodauto", bet dėl paskelbtos blokados ir vizų išdavimo į Lietuvą sulaikymo negalėjo išvykti. Taip jo paruošta speciali Pennsylvanijos lietuvių angliakasių dainų programa nepasiekė Lietuvos. O ji buvo sudaryta pagal Bradūnaitės knygoje surinktą tuo reikalu medžiagą, atskleidžiančią lietuvių angliakasių kultūrinę veiklą.

Norėdamas arčiau susipažinti su angliakasių visu kultūrinio palikimu, birželio viduryje ansamblis buvo nuvykęs į Pittsburghą, kur aplankė lietuvių statytas bažnyčias, kapus, dar tebeveikiančius Lietuvos Vyčius, susitiko su kunigais ir vienuolėmis, dirbančiomis su lietuvių kilmės gyventojais.

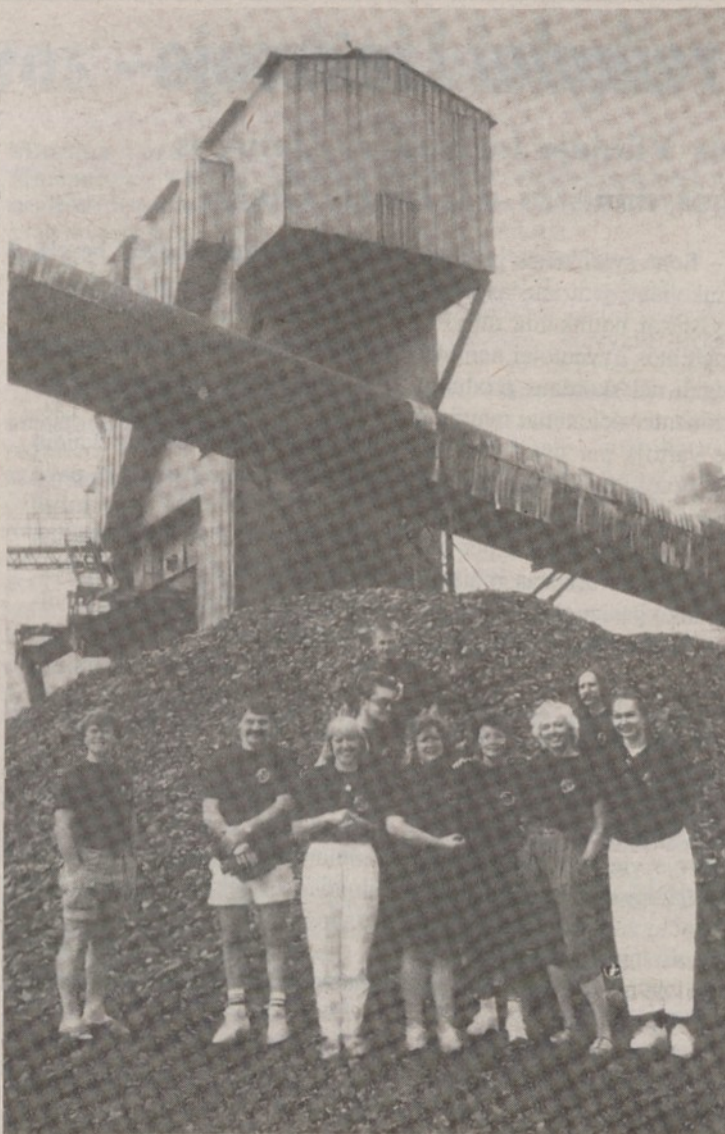
Rugpiūčio 4 d. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje Norwoode įvyko "Sodauto" surengta vakaronė. "Sodauto" ansamblui vadovauja Gita Kupčinskienė.

IŠVYKOS Į LIETUVĄ

Sovietų Sąjungai panaikinus blokadą vizoms įvažiuoti į Lietuvą, lietuviai vėl ėmė registruotis išvykoms į savo tėvų žemę. Po blokados atšaukimo pirmoji tokia ekskursija į Lietuvą išvyko rugpiūčio 13 d. Ją suorganizavo Baltic Tours. Į ją įėjo apie 20 asmenų iš įvairių vietovių. Ekskursijos vadovė – Kristina Mitkutė. Kita didelė ekskursija į Lietuvą organizuojama Šiluvos atlaidams. Tai bus 17-kos dienų ekskursija tiesiog per Helsinkį, nesiekiant Maskvos.

BALFO POBŪVIS

Kasmet Balfio 72-tas skyrius Brocktone suruošia pobūvį, kurio tikslas – sudaryti vietos ir apylinkės lietuviams sąlygas susitikti ir praleisti laiką lietuviškoje nuotaikoje, o taip pat sukelti lėšų, reikalingų šalpos uždaviniam atlikti. Pobūvis rengiamas lapkričio 10 d. Sandaros



"Sodauto" ansamblio nariai Mahonoy, PA. Iš kairės: Bronius Banaitis, Aidas Kupčinskas, Birutė Banaitienė, Gita Kupčinskienė, Valė Čepienė, Teresė Durickaitė, Irena Kveragaitė. Antroje eilėje: Kęstutis Kveraga, Gintaras Čepas ir Perkūnas Krukonis.

LOS ANGELES

DR. PETRĄ BANĮ AMŽINYBĖN PALYDĖJUS

1990 metų rugpjūčio mėn. 5 d. savo namuose, miego prieglobstyje, amžinybėn iškeliavo taurus lietuvis dr. Petras Banys, palikdamas dideliame nuliūdime mylimą sūnų dr. Petrą su šeima, dukrą Rasą ir gimines.

Petras Banys gimė 1914 m. rugpiūčio mėn. 16 d. Mažeikių mieste. Ten jis augo, brendo ir mokėsi Mažeikių gimnazijoje. Ją baigęs, mokslus tęsė Kauno Vytauto Didžiojo Universitete, medicinos fakultete. Tačiau karas neleido jam baigti studijas.

Dar Lietuvoje vedė Petrutę Kreivėnaitę. Neilgai teko džiaugtis laimingu gyvenimu, karo priversti turėjo bėgti į Vokietiją. Gyvendamas pabėgėlio gyvenimą, Frankfurto Universitete medicinos fakultete tęsė mokslus, kuriuos baigė gaudamas medicinos daktaro laipsnį. Vėliau teko dirbti Vienoje – Austrijoje teismo medicinos srityje. Gyvenant Vokietijoje Banių šeima susilaukė sūnų

Petrą, o kiek vėliau dukrelę Rasą.

1949 metais emigravo į Ameriką, apsigyveno Peoria, Illinois kur vertėsi medicinos praktika.

Išėjęs į pensiją persikėlė į Kaliforniją, kur jau anksčiau buvo įsikūrę jų vaikai, sūnus dr. Petras su šeima ir dukra Rasa.

1987 metais Petrutė Baniėnė mirė, palikdama mylimą vyrą dr. Petrą našliauti. Doktorui tai buvo labai sunku išgyventi. Gyvenime jis buvo pasišventęs šeimai ir savo specialybei gydyti ir teikti pagalbą sergantiems. Netekęs mylimos žmonos, vienaip ar kitaip leido jam skirta gyvenimo laiką.

Vėlionio palaikai rugpiūčio mėn. 10 d. buvo pašarvuoti Forest Lawn kapinių koplyčioje. Atlaikytos maldos, kuriose dalyvavo giminės, draugai bei prieteliai. Atsisveikinimo žodį įteikė raštu dr. Valentinas Skirgaila, kartu studijavęs mediciną Lietuvoje, kartu Frankfurte baigė medicinos mokslus.

Sūnus dr. Petras Banys padėkojo atsilankiusiems ir pagerbusiems a.a. tėvelį dr. Petrą Banį.

Antanas Mažeika

TRADICIJŲ IR LIETUVIŠKŲ PAPROČIŲ PROJEKTAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos Kultūros komisija suplanavo ir vykdo lietuviškų tradicijų, papročių, dainų ir pasakų projektą. Tikslas – supažindinti mūsų jaunimą ir jaunas šeimas su vienu iš pagrindinių lietuvių kultūros vertybių: Tradicijom, papročiais, liaudies dainom ir pasakom.

Jau anksti pavasarį buvo susisiekta su jaunimo organizacijų vadovais ir jaunų šeimų vienetais, ir pagal stovyklų datas, sudarytas tvarkaraštis.

Šios programos pravedimui pasisiekė išskviesti iš Lietuvos Veroniką Povilionienę, Rumšiškų Muziejaus programų vadovę, Ratilio dainininkę ir vieną iš žymiausių Lietuvos tautosakininkių.

Pagal atsiliepusius stovyklų organizatorius, Veronika Povilionienė aplankė ar aplankys sendraugių ir moksleivių ateitininkų stovyklas Dainavoje; skautų Romuvoje (Kanadoje) ir Atlanto pakraštyje; jaunimo stovyklą Neringoje ir jaunų šeimų stovyklas Neringoje ir Wasagoje. Taip pat, ji dalyvaus Putname Nekalto Marijos Prasidėjimo Seselių metiniame piknike ir praves pedagoginį seminarą Volungei Toronte. Šis projektas pasieks daugiau negu tūkstantį jaunų žmonių ir, tikime, paliks gilius pradus mūsų kultūrinių vertybių kūrimo.

PLB Kultūros komisija ieško būdų ir mėgina skatinti ir realizuoti projektus, kurie skatintų mūsų jaunime ir jaunesnėje kartoje lietuvišką sąmoningumą ir kultūrinių vertybių gilesnį supratimą. Šis projektas yra prasmingas įnašas į jaunimo stovyklų programų praturtinimą. PLB valdyba džiaugiasi, kad Veronika Povilionienė galėjo atvykti, kad ir vienam mėnesiui. PLB valdyba šį projektą pilnai finansuoja. Kanados Lietuvių Fondas paskyrė 500 dol. dovaną, už ką PLB valdyba yra labai dėkinga.

JAV šį projektą koordinuoja PLB kultūros komisijos narė Elena Bradūnaitė-Aglinskienė, o Kanadoje PLB vicepirm. Irena Lukoševičienė.

I.L.

Dr. John Warner Hospital

REGISTERED NURSES INTENSIVE CARE UNIT

Dr. John Warner Hospital, a 52 bed facility, has immediate openings for Registered Nurses to staff our Intensive Care Department. Various working options available including 24/40 weekends and 11pm - 7am shift, M-F COMPETITIVE SALARIES AND BENEFIT PACKAGE. TUITION REIMBURSEMENT AVAILABLE.

Inquire to: Sally Waite, Supervisor, Dr. John Warner Hospital, 422 W. White St., Clinton, IL, 61727 Tel.: 217-935-9571, ext. 3244

AUTO UPHOLSTERERS

Auto glass & upholstery company will help top Upholsterer relocate to Baltimore, MD. Experience with convertible tops & interior trim a must. Excellent pay & health benefits.

301-591-4019
Call 24 Hours.

A. A.

DR. PETRUI BANIIUI

mirus, nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškiamo jo sūnui dr. PETRUI, jo šeimai, dukrai RASAI ir giminėms.

Mykolas ir Magdalena Barauskai
Antanas ir Liucija Mažeikos

Nuskubėjusias dienas apmąstant

Jurgis Janušaitis

Paprastai apie žmonių gyvenimą, darbus apmąstome tada, kai jie švenčia apvalias metų sukaktis, ypač sulaukus brandaus amžiaus. Bet nebūtina tik kalbėti apie žmones, kurie visą savo gyvenimą atiduoda savajai tėvynei, organizacijų veiklai, palikdami vertingą įnašą į mūsų tautos gyvenimą. Yra ir kitų progų.

Šį kartą susitinkame ir apie nuskubėjusias dienas apmąstome su Antanu Kašuba. Manau, daug kam girdėta pavardė. Daug kas šį vyrą pažįsta. Tai buvusi veikli asmenybė, bet dabar žemiškoje kelionėje sunkėja našta, tad Antanas ir sako: "Paskutiniu metu mano sveikatai sušlubavus, turėjau sulėtinti mano visą veiklą ir darbus ir daugiau pasiduoti mano rūpestingosios žmonos Leokadijos globai..."

Taip, pritylsta Antanas, dabar gyvenantis St. Petersburg, Floridoje. Tad koks gi Antano Kašubos buvęs gyvenimas, nuskubėję dienos ir metai? – kils klausimėlis.

Antanas Kašuba sekančiais

metais švęs gražų amžiaus jubiliejų – 80 metų sukaktį. Nedaug beliko. Sulauks. Linkime to.

Jis gimė 1911 m. rugpiūčio 17 d. Marijampolės apskrityje. Taigi tikras suvalkietis. Tėvai išaugimo penkis sūnus ir tris dukteris. Pirmojo pasaulinio karo audros Kašubų šeima nubloškė Rusijon ir Lietuvon tęsugrįžo 1918 m. Lietuvai nepriklausomybę atgavus.

Antanas mokosi Rygiškių Jono gimnazijoje, bet baigia Marijampolės mokytojų seminariją ir tampa pradžios mokyklos mokytoju. Bet neilgam, nepatinka mokytojauti ir, gavęs tarnybą Ginklavimo valdyboje, įstoja į Vyt. Didž. Universitetą teisių – ekonomijos fakultetą. Vėliau Antanas darbuojasi Finansų ministerijos viešojo atsiskaitymo įstaigų ir įmonių inspekcijoje revizorium.

1936 m. sukūrė gražią šeimą, veddamas Angelę Garbavičiūtę, su kuria išgyveno penkiasdešimt metų, išaugino dvi dukras, jas išmokslino. Bet mylimos žmonos Angelės 1986 m.

balandžio mėn. mirtis Antano gražų gyvenimą stipriai sukrėtė. Okupacijos metais dirbo Pažangos bendrovėje, eidamas atsakingas pareigas. O kai artėjo antrą kartą raudonoji armija Antanas su šeima pasitraukė į Vakarus. Austrijoje dirbo karo reikmenų fabrike, čia buvo gestapo areštuotas už neva tai šnipinėjimą, tik dėka gerų buv. gestapininkų iš arešto paleistas. Pokario metais gyveno Munchene, darbavosi lietuvių komitete, Raudonajame Kryžiuje ir ėjo atsakingas pareigas.

Į JAV atvyko 1947 m. Apisigyveno sesers ir jos vyro Konsulo J. Budrio vištų ūkyje. Neilgai jis čia vištas "augino". Vištų epidemija – liga – ūkį sunaikino ir Kašubų šeima glaudžiasi prie senųjų ateivių Milwaukee, Wis. mieste. Gyventi reikia, tad Antanas sunkokai dirba Harley Davidson motociklų fabrike. Bet ir čia nesėkmė, sumažėjus darbu ir Antanas netenka darbo. Bet Antanas neleidžia laiko veltui, lanko buhalterijos kursus, baigia keturis semestrus, dažnai dirbdamas nuo 6 val. ryto iki 10 val. vakaro.

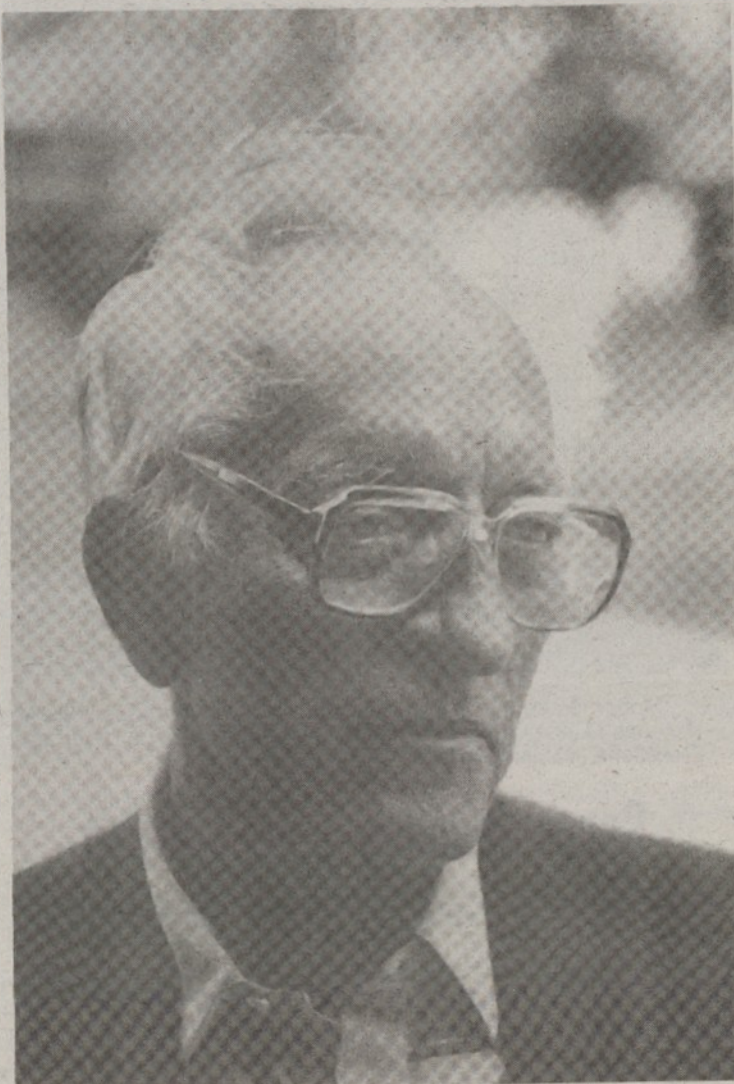
Pagaliau palieka Milwaukee ir išvyksta į Čikagą "laimės" ieškoti. Ir čia Antanas neleidžia veltui laiko. Jis studijuoja La Salle universitete penkeris metus korespondenciniu būdu atskaitomybę, jos sistemas ir jų įvedimą, kainų apskaičiavimą, komercinę teisę.

Čikagoje pradžioje dirbo nedidelėje taupymo – skolinimo bendrovėje, vėliau dirbo federaliniu revizorium, teko važinėti po keletą valstijų įstaigų tikrinimo reikalais. 1959 m. Antaną Kašubą pakvietė Standard Federal S&L Ass. prezidentas J. Mackevičius užimti šio banko kontrolieriaus pareigas. Čia jis sąžiningai išdirbo šešiolika metų. Per tą laiką jis iš pagrindų pakeitė visą atskaitomybės sistemą ir visas mašinas. Vadovavo kompiuterių įrengimams ir perėjo per tris kompiuterių generacijas, ko reikalavo gan greitas banko augimas. Šalia kontrolieriaus pareigų turėjo vice – prezidento titulą.

Pagaliau Antanas Kašuba, išėjęs vargo keliais, pasiekęs užtarnauto įvertinimo, 1975 m. vasario mėn. atsisveikina su darbovieta ir pastoviam gyvenimui gražiai įsikuria Deltonoje, Fla., Daytona Beach kaiminytėje.

Tai buvo vargo, kelionių, duonos pelnyto metai. Viskas jau praeitis. Atėjo poilsio dienos, gražios, malonios, bet neilgos, kada šeimos didžioji nelaimė – žmonelės mirtis pakeitė ir gyvenimo prasmę.

O dabar žvilgtelėkime į Antano visuomeninę, organizacinę veiklą. Ji, sakytume, turtinga. Įdomi. Lietuvoje aktyvus chorų dalyvis – dainavo mokytojų seminarijoje, universitete, Vokietijoje lagerio chore, Čikagoje amerikiečių parapijoje ir Daytona Beach Sietyne. Milwaukee steigė lietuvių klubą, paruošė to klubo įstatus, buvo jo pirmininku.



Antanas Kašuba.

1959 m. su žmona Angele buvo vieni ir pirmieji Kristijono Donelaičio liuanistinės mokyklos sumanytojai ir steigėjai. Jie rūpinosi tos mokyklos egzistavimu pirmaisiais metais, patalpų nuomavimu, prisiimdami ir už patalpų nuostolius pilną atsakomybę. Taigi istorinei tiesai – Angelė ir Antanas Kašubai ir yra pirmieji Kristijono Donelaičio liuanistinės mokyklos steigėjai ir jiems ta garbė turėtų būti pripažinta. Vėliau, kaip žinia, ši mokykla išaugo į vieną iš didžiausių liuanistinių mokyklų laisvajame pasaulyje, o jai nuo ano laiko vadovauja direktorius Julius Šurka.

Gyvendamas Deltonoje, aktyviai įsijungė į chorą Sietynas, buvo išrinktas Daytona Beach lietuvių klubo valdybon, ėjo pirmininko pareigas, darbavosi paruošiant klubo įstatus bei rūpinosi jų įrenginavimu valdžios įstaigose. Buvo aktyvus ALT S-gos Daytona Beach skyriaus narys.

Lietuvoje priklausė Korp' Neo-Lithuania, buvo junjorų tėvūno padėjėju. 1935 m. buvo Korp' Neo-Lithuania skirtas komisijos pirmininku, kuri rūpinosi iškvietimu Latvijos studentų korporacijų vyru choro koncertui Kaune, Valstybės teatre. Jis turėjo garbės asmeniškai į koncertą kvieisti Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną ir Latvijos bei Estijos pasiuntinius Kaune. Koncertų atidaryme Antanas Kašuba tarė sveikinimo žodį. Čikagoje jis aktyviai veikė Korp' Neo-Lithuania vyr. valdyboje nariu ar arbiter-ele-ganciarum pareigose.

Paskutiniu metu, gyven-damas St. Petersburg po du terminuspirmininkavo ALT S-gos St. Petersburg skyriui ir Korp' Neo-Lithuania padaliniui.

Dar Lietuvoje, studijų metais bandė ir plunksną, yra rašęs Lietuvos spaudoje įvairiais, daugiausia organizacinės veiklos klausimais.

Pakeliavome, žinoma labai trumpai, Antano Kašubos gyve-

nimo ir veiklos takais. Gaila, kad jis ima pavargti žemiškoje kelionėje, o juk darbo turime daug, tik darbininkų imame stokoti.

Antanui Kašubai linkime stiprėti, kad galėtum dar daug gražių gyvenimo metų praleisti lietuviškosios veiklos plotmėse.

Džiaugtis savo dukrelių Rimvydos ir Viktorijos šeimomis, anūkais, kurios nuolatos gyvena ir mylimo tėvelio kasdieniniais rūpesčiais.

• METMENYS, Kūryba ir analizė. Nr. 58, 1990. Šiame numeryje rašo Tomas Venclova – Nepriklausomybė, Arvidas Šliogeris – Martynas Heideggeris: Kaukė ir būtis, Vytautas Kavolis – Globalizacijos akivaizdoje, Julius Šmulskštys – Marksizmas ir persitvarkymas, Jurgis Blekaitis – Iš mūsų teatro pra-eities, Kostas Ostrauskas, Vincas Trumpa ir kt.

Redaguoja Vytautas Kavolis. Administracija: Aleksas Vaškelis, 3113 W. Vlna del Mar Blvd. St. Petersburg Beach, Fl. 33706. Pavienio nr, kaina 8 dol.

PRINTING LEAD REWIND PERSON

A national printing company in Lionville, PA, producing high quality printed roll pharmaceutical labels, is seeking to hire an individual to work first shift in a clean, air-conditioned environment. Will be responsible for production, training, scheduling, maintenance of three machines, and three shift operations. Individual must be mechanically inclined and assertive. MUST have experience on Arpeco rewind equipment. We offer excellent benefits, wages, and pride for the company you will work for. Only the most talented and ambitious persons need apply.

Please call Michael F. Krivanek, at 215-524-7560, to arrange for an interview. EQE.

JANITOR

Experienced Part Time Evening., N.E. Area. Need car, Driver's Licence, and Speak English. Call 215-765-3551

CLERK TYPIST

EXPERIENCED FULL TIME 55 WPM. SPEAK ENGLISH CALL 215-765-3551

Asmens apsisprendimo klausimai Rūta Kleva Vidžiūniene

Amerika savo kraštą vadina "Istatymų valstybe". Mūsų galvojimui tai dažnai sudaro savotišką problemą, nes įstatymai nėra vienodi visoje šios sąjungos valstybėse, ir už ką vienoje asmuo sėda į kalėjimą, kitoje jis lieka laisvas. Dabar dažnai – beveik kasdien – žiniuose yra nagrinėjami keli svarbūs klausimai, kurių vienam išeitis gali būti rasta su vadinamuoju "living will" – gyvuoju testamentu. Gana plačiai visuomenėje jau yra pagarsėjęs jaunos sunkiai sužeistos moters Nancy Cruzan atvejis, kuri po sunkios avarijos liko be sąmonės, o yra jau daugelį metų palaikoma dirbtiniu kvėpavimu prijungus vieną modernią medicinišką mašiną. Tėvai, kurie beviltiškai žiūri į savo be jokio judesio gulintį dukrą, ir kurios atsigavimui nėra duodama jokių vilčių, norėtų tą mašiną išjungti ir susitaikyti su faktu, kad dukters jau seniai nėra gyvųjų tarpe. Tačiau įstatymas Missouri valstybėje tai vadintų žmogžudyste ir tėvai po tos mašinos išjungimo akto turėtų skubiai bėgti per sieną į gretimą valstybę, kurioje galėtų ramiai gyventi, nes tas įstatymas negalioja.

Kas yra žiauriau, – leisti dukrai "kvėpuoti" neatsibundant gal dar daugelį metų, ar sutikti su faktu, kad jos nebėra gyvųjų tarpe? Šių laikų technologija mus dažnai pastato prieš klausimą, ar būtina gyvybę palaikyti instrumentais, be kurių ji užges-tų?

Teismai, tačiau, yra davę mums, kurie dar savystoviai kvėpuojame, legalią išeitį, vadinamą gyvuoju testamentu, kuriame turim teisę jau dabar raštu pareikšti savo norą, kaip reikalaujame su mumis pasielgti to-

kiu kraštutiniu atveju, jei patys esame bejėgiai tarti žodį panašioje padėtyje, kaip minėtoji Nancy Cruzan. Man tokia būseną primena mano automobilį. Juk jis yra negyvas, bet aš įsėdusi pasuku raktą, ir jis bėga greičiau ar lėčiau gražiuoju keliu. Jis tampa gyvas. Bet štai aš išjungiu motorą, ir jis vėl tampa metalo gabalas. Ar tai nėra panašu į prijungtą kvėpavimo mašiną? Ypač, jei padėtis beviltiška?

Jei jau turime tokius įstatymus, tai dabar, kol gyvi ir pakankamai protingi, pagalvokime apie tą vadinamąjį kvėpavimo aparatą ir siūlomąjį living will. Aišku, nebus vienodi visų mūsų nutarimai, kaip nėra vienoda galvosena ir kitais svarbiais klausimais, bet yra sveika žinoti ir apsispręsti, kol esam pajėgūs. Nes konstitucija, garantuodama tą vadinamąją laisvę – liberty, leidžia žmonių teismui tą laisvę varžyti ar padidinti, kai ta laisvė turėtų reikšti savo paties apsisprendimą. Ar dar kiek jaučiamos smegenų bangos tikrai reiškia gyvybę?

Antras keistokas atvejis liečia jaunų mergaičių abortų klausimą net išprievartavimo atveju. Įstatymas reikalauja, kad tokį leidimą turi pasirašyti abu tėvai. Beigi, pagal statistiką, pusė tokių šeimų yra persiskyrusios ir nuėjusios savais keliais, dažnai net nepasiekiamos ar nenorinčios net žinoti apie buvusią pusę. Ką daryti tada, įstatymas aiškiai nesako. Suprantama, čia žodį turi ir religinės grupės vadai, bet tai irgi būtų nelegalu. Tai vis klausimai, apie kuriuos būdavo mažai kalbama, bet kurie dabar dažnai iškeliama viešose diskusijose.



Modernūs knygnešiai su adv. Žumbakio knyga ... Iš kairės: Antanas Dundzila, Tauras Viesulas, Vėjūnė Svotelytė, Audronė Pakštienė, Saulius Lavickas ir Pranas Baltakis.

Geras leidinys apie Lietuvą

Antanas Dundzila

Kovo 11 paskelbus Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą, šalia anglų kalba VLIKO leidžiamo Eltos biuletenio pasirodė bent trys kiti tam įvykiui skirti leidiniai. Tai Vilniuje išleistas laikraščio pobūdžio THE LITHUANIAN REVIEW bei išeivijos du įrašai – specialus LITUANUS numeris ir LITHUANIAN INDEPENDENCE, THE REESTABLISHMENT OF THE RULE OF LAW knyga. Trumpai stabtelėjus prie pirmųjų dviejų, čia skaitytojus supažindinsime su Povilo Žumbakio suredaguotu, 164 puslapių LITHUANIAN INDEPENDENCE. Gi visas rašinys yra pagrįstas neginčytinu teigimu, kad tinkamos spaudos anglų kalboje apie Lietuvą labai reikia.

THE LITHUANIAN REVIEW trečiasis numeris, atžymėtas 1990 kovo 23 data, čia rašantį pasiekė balandžio 11 – taigi rekordiniu laiku. Šis numeris yra skirtas Nepriklausomybės atstatymui. Tai aštuonių puslapių, 12x16-1/2 inčų formato, gerai paruoštas leidinys. Ypač stebina telpusių temų aktualumas ir greitas numerio paruošimas: jame tilpo net kovo 22 d. V. Landsbergio pareiškimas Gorbačioviui! Nesileidžiant į smulkmenas, šis numeris yra, mūsų interesams reikšmingas ir profesionališkai atrodė. Gaila, kad, prasidėjus blokadai, jo tolimesnių laidų nebeatėmė. Pastebėtina, kad numeris išleistas ir išsiųstas okupanto opresijos bei visokių vietinių tuometinių trūkumų aplinkoje.

Specialus LITUANUS numeris (1990 Nr. 2) išeivijai garbės nedaro ir Lietuvos reikalus pristato neįtikėtinai neatsakomai atliktos spaudos formoje. Leidinys išleistas neištaisius korektūrų (64 psl. leidinyje bus apie 50!) ir dar po nuotraukomis prirašius absoliutinių nesusipratimų. Numeris pasirodė balandžio viduryje, kas džiaugsmo asarų taip pat neišspaudžia ir, tokio istorinio įvykio akivaizdoje, laisvai ir gerai gyvenančios išeivijos rekordų nesumuša. Lietuvai, Lietuvos interesams taip išleisto leidinio ne-

reikia. Tikrai gaila, kad jis buvo iš vis išsiuntinėt. Mes juk nepretenduojame į kokios nors nepriklausomybės norinčios bananų tautelės spaudos darbo laukinius. Lietuva, Lietuvos interesai privalo būti traktuojami kaip šventas daiktas.

Povilo Žumbakio suredaguotas ir chicagiškės Ethnic Community Services išleistas LITHUANIAN INDEPENDENCE yra stebėtinai geras leidinys. Gegužės pabaigoje jau pasirodė jo antra laida. Tai spaudos darbui didelių pretenzijų nereikšianti, įrišta, kompiuteriniu spausdintuvu surinkta knyga, visai tinkama norint greitai būdu paskleisti svarbią informaciją.

Pradžioje patalpinta graži V. Landsbergio nuotrauka, Nepriklausomybės atstatymo aktas su Aukščiausios Tarybos nariu parašais, labai taiklus įvadinis žodis, mūsų tikslams reikšmingos dvi amerikiečių paskaitos, G. Gedvilos laiškas Gorbačioviui (idomus!) ir Lietuvai reikšmingų dokumentų rinkinys.

L Wyman ir lietuviams išeivijoje ir Lietuvoje daug pasitarnavusio W. Hough paskaitų tekstai yra aktualūs ir mums reikšmingi. Pastebėtina, kad L. Wyman ir tarptautinės teisės žinovas bei V. Landsbergiui konsultanto Hough du kiti straipsniai taip pat tilpo čia suminėtam THE LITHUANIAN REVIEW numeryje.

Taip pat patalpinti 52 dokumentų (stebinantis skaičius!) ir anglų kalbą išversti tekstai, daugiausiai Lietuvos valdžios nutarimai, bei Lietuvos laišakai, telegramos Maskvai ir iš Maskvos. Paskutiniai 40 puslapių yra skirti sovietų konstitucijos kritiškai analizei ir pagrindinio Lietuvos įstatymo projektui.

Kam šie klausimai rūpi, kas sutinka nuosekliai bei teisingai protauti bet ne vien tik, užmerkę akis, pataikauti sovietams, šiame leidinyje ras ne tik daug rimtų faktų bei ir nesugriauamos logikos. Tie skaitytojai, kuriuos kankina amerikiečių spaudos neteisėybė ar šaltumas Lietuvos Nepriklausomybės atžvilgiu, šiame leidinyje ras savotišką intelektualinę paguodą

FILATELIJA

Nr.5

Antanas Bernotas

JAV gegužės 29 d. išleido 25 centų pašto ženklą, skirtą Rhode Island valstijai paminėti. Pašto ženkle parodytas Slater Mill popierio fabrikas, statytas 1793 m., pats pirmasis visame krašte.



Rhode Island valstija yra pati mažiausia iš visų Naujosios Anglijos valstijų. Ji apima tik apie 1214 kv. mylių plotą ir liečiasi su gretimomis Connecticut ir Massachusetts valstijomis bei su Atlanto vandenynu. Ji turi tik apie 1 milijoną gyventojų. Pirmieji jos naujakuriai čia įsikūrė religinių persekiojimų pasekmėje ir įsigijo žemes iš Haragansett indėnų. Gyventojai verčiasi žemės ūkiu, gyvulininkyste ir ypač žvejyba. Yra universitetas ir kitų aukštųjų mokyklų. Valstijos sostinė yra Providence miestas, turįs apie 179 tūkst. gyventojų.

MALAYSIA (Pietryčių Azijos valstybė) išleido seriją pašto ženklų, kuriuose parodyti tropikinių kraštų augalai, gėlės ir medžiai. Čia dedame tos serijos 15 centų pašto ženklą, kuriame parodyta gumos medžių plantacija.

ir, beveik kaip maldoje, dvasinį pastiprinimą. Pagaliau kiekvienas ten ras reikšmingų faktų, naudotinų pokalbiuose kad ir su (amerikiečiais) bendradarbiais.

Leidinį skaitydamas, galvoti: kaip į tokius argumentus atsakytų televizijos programose matomos Kremliaus iškamšos? Jei toki debatai kada nors įvyktų, šis leidinys būtų puiki pasirošimo medžiaga.

Baigiant galima teigti:

Pagarba lietuvių reikalus viešuose amerikiečių debatuose bei teismuose profesiniai gynsiam ir įvairius kitus visuomeninius mūsų reikalus puoselėjusiam advokatui Povilui Žumbakiui, pagarba leidėjui! Viskas parašyta gera anglų kalba, ne prabangiai, bet visai tinkamai spaudos darbas atliktas. Skaitytantis su laiku, nuo kovo 11 dienos iki birželio pradžios – be šimtatūkstantinių išteklių geriau ir negalima buvo tikėtis. Gi, spėju, tas visas darbas atliktas už kelias dešimtis tūkstančių, atliktas kaip ir kituose amerikiečių bei lietuvių visuomenės sukuriose – atliktas bent dalinai gratis.

The LITHUANIAN INDEPENDENCE THE RE-ESTABLISHMENT OF THE RULE OF THE LAW, išleido Ethnic Community Services, 1990, 164 psl., redagavo Povilas Žumbakis, kaina nepažymėta. Leidėjo adresas... Seven South Dearborn Street, Chicago, IL 60603.



Gumos medžiai, originaliai kilę iš Brazilijos, praeito šimtmečio gale buvo užveisti visuose tropikiniuose kraštuose. Ypač tingai jie prigijo pietryčių Azijos kraštuose – Malajuose, Indonezijoje ir daugelyje gretimų salų. Iš gumos medžių surinkta skysta guma perdirbama ir eksportuojama į daugelį kraštų, kur suvartojama kartu su sintetinė guma padangų, guminės avalynės ir daugybėje kitų pramonės šakų.

SOV. SAJUNGA išleido 35 kapeikų pašto ženklą, kuriuo paminima 150 metų sukaktis nuo pačio pirmojo pasaulyje pašto ženklų išleidimo.



O šį pašto ženklą išleido Did. Britanija 1840 m. gegužės 6 d. Pašto ženklų piešinys buvo parodyta tuometinė Did. Britanijos karalienė Viktorija. Buvo išleisti tik vieno ir dviejų penų pašto ženklai. Pašto ženklai buvo karpyti ir su karūnos vandens ženklais. –Tai pirmas atsitikimas, kad Sovietų Sąjunga savo pašto ženkluose parodytų svetimos valstybės karalių ar karalienę. O paskutiniai pačios Rusijos pašto ženklai su jos buvusiais carais ir carienėmis (įskaitant ir carą Mikalojų II) buvo išleisti 1913 m.

VAK. VOKIETIJA neseniai išleido 60 pfenigų pašto ženklą, kuriuo paminimas Dusseldorfo miesto 700 metų įkūrimas.



Dusseldorf miestas yra Šiaurės Reino – Vestfalijos sostinė ir guli prie Reino upės netoli Belgijos ir Olandijos sienų. Miestas buvo įkurtas 1288 m. kunigaikščio Berg ir buvo tos provincijos sostinė. Čia gimė ir žinomas vokiečių poetas Heinrich Heine. Miestas yra žinomoje Ruro pramonės srityje, todėl yra labai išplėsta pramonė, ypatingai geležies ir plieno pramonė. Miestas labai nukentėjo per abu karus. Po šio karo jis atsidūrė Britų zonoje. Šiuo metu mieste gyvena virš 135 tūkstančių gyventojų.

Wanted Experienced MACHINE OPERATORS

Be able to setup work from blue prints. Spirex Corp. is taking applications for afternoon and midnight positions on the following machines: screw miller, engine lathe and O.D. grinder. Applicants should have a minimum of two years experience. A competitive wage and benefits package is being offered.

Apply –To SPIREX CORP.

In person at 8469 Southern Blvd.
Boardman, Oh. or phone
Bill White at 216-726-1166.

Manufacturing

SENIOR TOOL & DIE MAKER

Sunroc Corporation, a growing national manufacturer of water coolers, is seeking an experienced Senior Tool & Die Maker for our facility located near Media, PA.

Qualified candidates will have 8-10 years experience in the design and development of intricate and complex tools, dies, fixtures and gages using general instructions, sample parts, drawings and sketches. We require complete knowledge and exposure to machine and bench operation, and the ability to diagnose faulty operations.

Sunroc offers extensive company benefits and fringes, including health, dental, profit sharing, and competitive wages. Apply in person or call 215-458-1100. SUNROC CORPORATION, Pennell Rd. (Rte. 452 near Granite Run Mall), Glen Riddle, PA 19037.



Equal Opportunity Employer M/F

SET-UP

Attention experienced set-up/former/lapper set-up personnel. Opportunity for full-time position on our first and second shift is now available. Individuals with knowledge of National and Waterbury formers, Nu/Tap, Snow and continuous tappers send resume to or apply at Anchor Fasteners, 26101 Fargo, Bedford Heights, Ohio 44146, Attn: Steve Drvenkar, EOE.

METALLURGIST

ALRECO Metals, Inc. (a subsidiary of Reynolds Metals Company), a secondary aluminum smelter, located in Southwestern Michigan, is searching for a Metallurgist/Metallurgical Engineer. The ideal candidate will have experience with SPC and foundry/die casting alloys. Duties will include improving process control, developing cost reductions, customer inquiries, etc. Competitive pay, good benefits. Send resume including salary history to:

ALRECO Metals, Inc.
Attn: Personnel
P.O. Box 1124
Benton Harbor, MI 49022
equal opportunity employer

FREE TRAVEL BENEFITS!
CRUISE SHIPS AND CASINOS
NOW HIRING!
ALL POSITIONS!
Call (1) 602-838-8885
Ext. Y-1753.

(29-30)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

115 Bed Five Star QUIP Facility
Located in lovely rural Southern Illinois
Dedicated to providing Quality Resident Care

For Full Time All Shifts.
Wages and Benefits are Competitive & Experience Valued.

Apply Call or Write to:

Carl Eilbes, C.E.O.

MARIA CARE

350 West South 1st
Red Bud, IL 62278
618-282-3891

HELP WANTED

Day work – laundry – cleaning.
Fine private home, near Shaker Rapid. 2 or 3 days a week.
Must speak a little english and have references.Tel. 991-6286.

HELP WANTED

Children care – housekeeping. Full time. Monday – Friday. To care for 2 children, and a home. Exper. Loving person. MUST SPEAK ENGLISH. Must have own car and references. Tel. 292-3430

CLEVELANDE ir apylinkėse



• INGRIDA BUBLIENĖ, IB Communications firmos prezidentė, yra pakviesta dalyvauti Pasaulio Lietuvių Verslininkų suvažiavime Vilniuje š.m. rugsėjo 10-23 dienomis, pilnomis delegatės teisėmis.

Suvažiavime bus aptarta Lietuvos tarptautinio bendradarbiavimo galimybės. Organizacinio komiteto pirmininkas yra prof. dr. Jonas Kubilius, Vilniaus Universiteto rektorius.



• ANDRIS JONAS DUNDURAS, Jono ir Danutės Dundurų sūnus, birželio 3 d. baigė Šv. Juozapo gimnaziją Clevelande. Mokykloje grojo orkestre, ir buvo mokyklos laikraščio redaktorius.

Andris baigė Dievo Motinos parapijos pradinę mokyklą, ir Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą, aktyviai dalyvauja Pilėnų skautų tunte kaip tunto adjutantas, groja lumzdeliu

Čiurlionio ansamblyje, priklausomoksleiviams ateitininkams ir yra lituanistinės mokyklos bibliotekos vedėjas.

Rudenį, Andris lankys Cleveland State Universitetą, kur studijuos antropologiją.

Andrio mėgiamiausias užsiėmimas yra kelionės, ir jis yra aplankęs daug kraštų: Egiptą, rytų Europą, Lietuvą, beveik visas JAV-bes, ir pernai Pietų Amerikos Perų ir Ekuadoro valstybes. Ypatinę išpūdį jam padarė Amazonės džiunglės ir indėnai.

PARENGIMAI

- RUGPIŪČIO 26, Kar. A. Juozapavičiaus ir Žalgirio šaulių kuopų gegužinė.
- RUGSĖJO 29, Pabaltiečių vakaras. Ruošia Pabaltiečių komitetas.
- SPALIO 6-7, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.
- SPALIO 14, Lietuvių Namų balius.
- SPALIO 20-21, Lietuvių Dienos. Koncertuos Toronto Volungės choras drauge su Dievo Motinos parapijos choru. Rengia LB Clevelando apylinkė.
- SPALIO 21, Ohio Lietuvių Gydytojų dr-jos metinis susirinkimas ir kultūrinės premijos įteikimas Lietuvių Namuose.
- LAPKRIČIO 2, 3, 4 Vliko seimas Clevelande.
- LAPKRIČIO 11, 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje tradicinis Šv. Jurgio parapijos Mini-festivalis.
- LAPKRIČIO 24, Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.
- GRUODŽIO 24, 9:30 val. bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO MĖNESĮ DU DIDELI RENGINIAI

Artėjant rudens sezonui atgyja lietuviška kultūrinė veikla. Žvelgiant į Clevelando parengimų kalendorių spalio mėnesį matosi du didesni parengimai: Dirvos 75 metų sukakties minėjimas ir Lietuvių Dienos.

Dirvos 75 metų sukaktis bus minima spalio 6-7 dienomis.

Lietuvių Dienos įvyks spalio 20-21 dienomis. Programoje: paroda iš buvusio Lietuvos prezidento Aleksandro Stulginskio gyvenimo. Parodai medžiagą paruošė Lithuanian Research and Studies Center.

Spalio 20 dienos vakare bus aukšto meninio lygio koncertas, kurio programą išpildys du profesionalai pianistai ir VOLUNGĖS, Toronto choras, vadovaujamas muz. Dalios Viskontienės bei Clevelando lietuvių Dievo Motinos parapijos choras, vadovaujamas muz. Ritos Klorienės. Šis koncertas su dideliu entuziazmu buvo sutiktas Pasaulio Lietuvių IV-jo Kultūros Kongreso dalyvių 1988 metais Toronte. Koncertas buvo planuotas 1989 metų Lietuvių Dienoms Clevelande. Jis buvo pakeistas į Vilniaus Universiteto Dainų ir Šokių ansamblio koncertą.

Šiais metais JAV LB Clevelande apylinkės valdyba atsisakė siūlomos iš Lietuvos atvykstančio ansamblio programos. Jau laikas pasirodyti lais-

vajam pasaulyje esančioms meninėms pajėgoms.

Labai gaila, kad dažnai atsiranda parengimų kurie neįtraukti į parengimų kalendorių. Todėl yra prašomi visi paskirti spalio mėnesį Dirvos sukakties minėjimui ir Lietuvių Dienoms. Atsiminkime, kad į parengimus ateina dauguma tie patys asmenys ir moka už bilietus iš tų pačių piniginių.

(pj)

• EMILJA PAKŠTIENĖ per Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centrą padovanojo Kauno Konservatorijai savo a.a. vyro Balio Pakšto milžinišką gaidų ir kitos muzikinės medžiagos rinkinį.

Balio Pakšto rinkinyje Kauno Muzikinis Teatras ras vertingų kūrinių naujų operečių ir operų pastatymams. Rinkiniu galės pasinaudoti ir naujai įsikūręs Kauno Simfoninis Orkestras bei estradiniai orkestrai ir ansambliai.

Rinkinį, kuris pripildys apie 50 didelių dėžių, siuntimui į Lietuvą padeda ruošti Kauno Muzikinio Teatro sol. Egidijus Mažintas. Jis vasarą ne tik renka LTSC archyvuose muzikologinę medžiagą savo straipsniams Lietuvos spaudai bet ir talkina LTSC darbuose.

Prašoma ir kitų lietuvių, linkusių paskirti Lietuvai betko-

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

VI. Šniolis, S. Pasadena	40.00
S. Petravičienė, Miami B.	25.00
E. Dovydaitis, Los Angeles ...	15.00
J. Paukštienė, Chicago	10.00
B. Gediminas, Garden Grove ..	75.00
A. Verbylienė, Cleveland	5.00
A. Balaševičius, Cleveland	5.00
V. Švarcienė, Seven Hills.....	10.00
J. Bironas, Livonia	5.00
E. Bulotienė, Detroit	5.00
J. Raškauskas, Cleveland	10.00
Viktoras Sutkus, Kreuznach	1,995.00
V. Gelazius, St. Pet.	7.00
M. Juodviršis, Montreal	25.00
D. Mošinskis, Tegesta	5.00
A. Budzinauskas, Waterbury ...	5.00
Kun. V. Kriščiunevičius, Southfield	10.00
P. Bukšnyš, Mason	10.00
J. Taoras, Cleveland	5.00
R. Gulbinas, Palos Park	15.00
Gr. Kenter, Danbury	25.00
A. Dziakonas, Rochester	5.00
D.B. Svirskis, Brockton	10.00
V. Vaitekūnas, St. Pet.	5.00
V. Dzigas, Omaha	15.00
I. Kumpis, Miami	15.00
R. Melsbakas, Cleveland	5.00
K. Giedraitis, Livonia	10.00
R. Mieželis, Miami	25.00
N. Karaša, Ormond B.	15.00
V. Lenkevičienė, Chicago	10.00
S. Palekienė, Chicago	5.00
H. Idzelis, Cleveland	3.00
A. Skridulis, Daytona B.	25.00
J. Daugėla, Ormond B.	25.00
Dr. B. Balčiūnas, Baltimore ...	25.00
S. Knistautas, Cleveland	5.00
A. Bielinis, Euclid	5.00
P. Buchas, Oak Lawn	25.00
J. Adomaitis, La Salle	10.00
F. Izickas, Westwood	10.00
A. Bliudalkis, Chicago	20.00
K. Vaitys, S. Barbara	5.00
S. Skirmantas, S. Monica	5.00
B. Girmius, Allen Park	5.00
P. Petrauskas, Dearborn	5.00
Dr. V. Bergas, Hyannisport ...	25.00
P. Raciukaitis, Baltimore	5.00
A. Janušonis, Woodhaven	5.00
P. Bartkus, Richmond Hill	5.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.

kių gaidų ir literatūros, skubiai jos paaugoti, kad tilptų į tą patį konteinerį, kurį LTSC numato šį rudenį siųsti į Lietuvą. LTSC veikia Chicagos Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont (60636). Tel. 312-434-4545.

(arza)

Apie pabaltiečių operą

Retai būna skiriamos trys valandos per radiją Lietuvos, Latvijos ir Estijos muzikai, bet antradienį, rugpjūčio 28 d., nuo 8-12 v.v. bus proga išgirsti ištraukų iš Pabaltijo operų per stotį WMNR Fine Arts Radio, 88.1 FM. Programos vedėjas yra Dr. Douglas Fox.

Medžiagą apie lietuvišką operą parinko Salomeja Valiukienė, o laiką pabaltiečių operoms išrūpino Estonian, Latvian and Lithuanian Alliance of Connecticut, žinoma kaip ELLA.

Vakarinėj Connecticut daly, New York'o valstijoje, Massachusetts ir šiauriniame Long Island WMNR geriausiai girdisi 91.9 FM bangomis, New Haven'e ir apylinkėse – 90.1 FM.

Programos vedėjas laukia klausytojų komentarų, klausimų, papildymų (nes bus ir kalbama apie Pabaltijo operą), bei prašymų pagroti specifinius kūrinius. Skambinti programos metu – (293) 268-9667.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ.
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ,
KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

Juozas Mikonis
Realtor, Notary Public



East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Išikūres Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniai--ketvirtadieniai nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniai nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniai nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniai nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Saskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaita, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekvieta taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA



• A.A. PETRO SAKO penkerių metų mirties sukakčiai paminėti šv. Mišios bus atnašaujamos rugsėjo 10 d. 7:00, 7:20 ir 8:00 val. ryto ir rugsėjo 15 dieną 11:00 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje Los Angeles mieste.

Prašome prisiminti a.a. Petrą Jūsų maldose.

• BRUNO GEDIMINAS, Garden Grove, Calif., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 75 dol. savo laiškelyje rašo: "Balandžio 16 d. mane nutiko paraližius (stroke). Po kambarį stumdausi su ratukais – vežimėliu. Stiprėju labai lėtai. Siunčiu auką 75 dol. Dirvos sukakčių progą." Ačiū už auką ir linkime pasveikti.

• JAV LB XII-tos TARYBOS trečioji sesija įvyks 1990 m. spalio mėnesio 5,6,7 dienomis Detroit Airport Hilton Inn. Visi Tarybos nariai yra įpareigoti dalyvauti šioje sesijoje. Sesiją globoja Michigano LB

• Plik. VIKTORAS SUTKUS, Vokietijoje, pracityje stambiomis sumomis parėmęs Dirvos leidimą, dabar atsiuntė vėl 2000 dol. nuoširdžiai dėkojame už paramą.

• VLADAS ŠNIOLIS, S. Pasadena, Fl., vis paremia Dirvą iš savo kuklių pensininko pajamų. Ši kartą atsiuntė 40 dol. Ačiū už auką.

30 METŲ BE DR. JONO PAPLĖNO



1960 m. rugsėjo 12 d. Chicagoje, amžinybėn iškeliavo žinomas tautinės srovės veikėjas, uolus Dirvos bendradarbis bei rėmėjas, Jonas Paplėnas.

Šiomet, Dirvai švenčiant Deimantinę Sukaktį, a.a. Jono šeima, velionies atminimui, siunčia paramą – DIRVA – 75.

Bronė Paplėnienė–Miklienė
ir dukros: Aukšė Vaičaitienė,
Rūta Pužauskienė

A. A.

DR. PETRUI PAMATAIČIUI

mirus, nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai ELVYRAI, dukteriai INAI, jos šeimai ir giminėms.

Ona, Dalia ir Juozas
Briedžiai

Apygarda, vadovaujant pirminkui Vytautui Kutkui. Tarybos nariams smulkesnė informacija greitai bus paštu išsiuntinėta.

• STEFA GEDGAUDIENĖ, LSS Skaučių Seserijos Vyrčiaus Skautininkė, rugpjūčio 15 d. aplankė Kanados Rajono stovyklą Romuvoje. Sekančią dieną, lydimą v.s. Danutės Keršienės, s. Vytauto Sendžiko ir sk. v. Gintaro Sendžiko, aplankė taip pat ir Vengrų Skautijos 80 metų sukaktuvinę stovyklą Loyola Parke, netoli Toronto.

Rugpjūčio 18 d. Vyr. Skautininkė kalbėjo LSS Akademinių Skautų Sąjūdžio Studijų Dienose apie Lietuvos ir lietuvių skautiją.

• KOSTAS MITINAS, Fremont Center, N.Y., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• J.M. JUODVIRŠIS, Montreal, Que., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• DAILA LIUBINSKIENĖ, Chicagoje, užprenumeravo Dirvą Linui Liubinskui, Evanston, Ill. Sveikiname naują skaitytoją.

• SOFIJA NATKEVIČIŪTĖ – PETRAVIČIENĖ, Miami Beach, Fl., atnaujindama Dirvos prenumeratą 2 metams, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

DIRVOS vajui aukos

DIRVOS 75-mečio IR VAJUS KOMITETO, VADOVAUJAMO JONO PETRONIO LOS ANGELES MIESTE VAJUS ATIDARYMO PROGA VYR. KOMITETE Š.M. BIRŽELIO 24 D. GAUTOS AUKOS:

L.A. Tautiniai Namai	3,064.00
Likutis vajeaus atidarymo ..	1,036.00
Rūtos Sakienės gimimo dienos progą	1,006.91
(aukotojų sąrašas paskelbtas Dirvoje Nr 26)	
R. Sakienė	1,005.00
J.J. Petronis	550.00
dr. P.A. Švarcas	500.00
L.A. Tautinės S-gos	
L.A. skyrius	500.00
R. Bužėnas	250.00
L. Credit Union	250.00
V. Anelauskas	100.00
V. Gilyš	100.00
A.B. Gričius	100.00
F. Masaitis	100.00
V. Juodvalkis	100.00
A.L. Mažeika	100.00
C. Norkus	100.00
K. Vidžiūnas	100.00
C.A. Mikalojūnas	150.00
J. Dzenkaitis	75.00
K. Pažemėnas	75.00
S. Kvecas	75.00
I. Oksienė	75.00
A. Bimbiris	50.00
G. Gudauskas	50.00
M.D. Sodeika	50.00
A. Tumas	50.00
V. Giedraitis	25.00
V. Čekanauskas	25.00
B. Dūda	25.00
K. Makauskas	25.00
Dr. Z. Brinkis	20.00
E. Vilkas	20.00
K. Švarcaitė	40.00
A. Švarcas	10.00
J. Ruokis	5.00

Viso 10,006.91 dol.

VISIEMS AUKOTOJAMS
NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME.

DIRVOS FAX
(216) 431-1614

Įteikta V. Rastenio premija J. Urbšiui

Lietuvos žurnalistų sąjunga dėkoja Emilijai Rastenienei už įsteigtą Vinco Rastenio premiją. Laiške rašo:

"Šiomet premija buvo įteikta Juozui Urbšiui už knygą "Prisiminimų fragmentai". Apie tai buvo paskelbta Lietuvos spaudoje.

Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininko pavaduotojas V. Kavaliauskas, atsakingasis sekretorius R. Eilunavičius, atsakingojo sekretoriaus pavaduotojas J. Bulota nuvežė ir įteikė šią premiją Kaune gyvenančiam J. Urbšiui. Pokalbyje J. Urbšys prisiminė Jūsų vyrą, prašė perduoti nuoširdžiausius linkėjimus Jums ir padėkoti už premiją"

PRIEŠRINKIMINIS SUVAŽIAVIMAS

Baigiantis 1988-90 metų vadovybės kadencijai, yra šaukiamas priešrinkiminis LSS Brolijos ir Seserijos suvažiavimas Pasaulio Lietuvių Centre, Lemon-te, IL š.m. rugsėjo 15-16 d.d. Kviečiami visi narės - nariai, ypač dalyvaujantieji vadovybės rinkimuose. Suvažiavime bus pristatyti kandidatai į 1990-93 m. kadencijos vadovybę, aptarti aktualūs Skautijos ir bendrieji reikalai. Atidarymas – šeštadienį, 9 val. ryto.

Paraleliai ten pat vyks vyr. skaučių, sk. vyčių, gintarių ir budžių suvažiavimas, į kurį yra kviečiami prit. ir j. skautės-ai.

Nakvynei vietos rezervuotos visai artimoje D-Lux Budget Inn. Maistą gausime pačiame Centre.

Registruotis pas J.ps. Vilytę Lendraitienę - 12513 E. Navajo Dr., Palos Heights, IL 60463, tel. (708) 388-2041 – iki rugsėjo 5 dienos. Registracijos mokestis \$5.00, po rugsėjo 5 dienos - \$10.00 (plus nakvynė ir maistas) asmeniui.

PREZIDENTO STULGINSKIO PARODA

Antrasis iš eilės Lietuvos valstybės prezidentas, pirmas pagal konstituciją Seimo išrinktas prezidentas 1920-1926 metais, yra vienas iš žymiųjų Lietuvos valstybininkų, kartu su tauta išgyvenęs nepriklausomybės žydėjimo laikotarpį, kartu su tautos dalimi iškentėjęs Sibiro tremtį ir iš jos sugrįžęs dabar amžinai ilsisi Lietuvos žemėje.

Kai Lietuvoje šiuo metu vyksta tautinis atgimimas, kai tauta visomis jėgomis kovoja už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, labai pravartu semtis stiprybės iš praeities, kaip mūsų himnas kad sakio. Ta stiprybė reikalinga nuniokotoje tėvynėje ir išeivijoje, iš laiko dulkių iškeliant tautos korifėjus, nepriklausomo gyvenimo kūrėjus, valstybininkus, kaip pavyzdžius, kurių nežino mūsų vidurinė ir jauniesnioji karta. Vienas iš tokių yra buvęs Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis.

Jo dukrai dr. Aldonai Juzevičienei, išvengusiai Sibiro, dabar gyvenančiai JAV, jo anūkei Ramunei Račkauskienei ir jos vyrui prof. dr. Jonui Račkauskui pavyko surinkti tėvynėje ir išeivijoje prezidento Stulginskio asmeninį palikimą, jo gyvenimo veiklos epizodus

nuotraukose, paveiksluose ir raštuose. Pavyko išsaugoti jo asmeniškų suvenyrus, viska talpinant į meniškai paruoštas parodos lentas su metrika ir paaiškinimais.

Pilnas parodos dublikatas š.m. vasario mėn. 16 d. dr. J. Račkausko buvo nuvežtas į Vilnių ir padovanotas Lietuvos Etnografijos muziejui. Ši prezidento Stulginskio gyvenimo paroda dabar keliauja per Lietuvą.

Antroji paroda, solidarizuojantis su Lietuva, rengiama Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro šį rudenį didesnėse lietuvių kolonijose JAV ir Kanadoje. Paroda prasidės Chicagoje, Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre š.m. rugsėjo 28 dieną. Po to bus Detroito spalio 5-7 dienomis. Po to numatytas Torontas, Clevelandas, Los Angeles, St. Petersburgas, Philadelphia, New Yorkas, Bostonas ir kitur, ten suradus parodos globėjus. Norint paroda galės būti ir kitose vietovėse, globėjams – organizacijoms kreipiantis į Lituanistikos Tyrimų ir Studijų Centrą, 5620 So. Claremont Ave. Chicago, IL. 60636, tel. (312) 434-4545. Paroda turi 30 lentų (20X30 inčų dydžio), meniškai paruoštų kabinimui ant sienų, su paveikslais, dokumentais, suvenyrais. Viskas telpa į dvi nesunkias dėzes, kurias UPS gali iš bet kur paimti ir bet kur pristatyti.

Parodos rengimas gali būti derinamas ir su kitu parengimu vietovėje, tuo suteikiant progą gausnesniam žiūrovų atsilankymui. Datos reikalinga koordinuoti spalio lapkričio ir gruodžio mėnesiais.

Br. Juodelis
LTSC Vicepirmininkas

ŽURNALISTŲ DĖMESIUI

Šių metų gale baigiasi žurnalistų Sąjungos Centro Valdybos kadencija. Kviečiame kolegas, kad ir plačiau išsibarsčiusius, sudaryti penkių arba trijų kandidatų grupę, sutinkančią kandidatuoti ir perimti centro pareigas sekantiems trimis metams. Apie balsų skaičiavimo komisijos sudėtį pranešime, kai turėsime tikrą sąrašą. Kandidatų sąrašą siųskite Centro Valdybos adresu: 23500 Via Galera, Valencia, CA 91355, o esant reikalui mano telefonas yra 1-(805)-259-7020.

R.K. Vidžiūnienė, pirm.

AUTOMOTIVE PAINT COLOR MATCHERS

Akzo Coatings is an international coatings company with lab facilities located in Troy MI. We have immediate openings for Color Matchers.

Responsibilities will include creating new automotive paint color formulation and standards for the U.S. market. Qualified candidates should have 2-4 years of "hands-on" laboratory experience, good eye for color matching and preferably some previous application experience with automotive paint.

Our company has grown rapidly and we need talented people who are capable of keeping pace with our growth.

For consideration call: 313-637-8519 or send your resume and salary history to:

AKZO COATINGS, INC
1845 Maxwell Street
Troy, MI. 48084
Attn: Karen Simmons
An Equal Opportunity Employer
M/F,